

Συστάσεις πολιτικής

Φυλλάδιο με παραδείγματα καλών πρακτικών για εκπαιδευτικούς,
κοινωνικούς και κοινοτικούς λειτουργούς, υπεύθυνους λήψης
αποφάσεων και πολιτικής

2023-2024

**Co-funded by
the European Union**

Αποτέλεσμα έργου #3

Κωδικός έργου: 2021-1-IT02-KA220-ADU-000029989

idrisi
CULTURA E SVILUPPO

ISSATI PRO
IDENTITAT

Nora

Αυτό το φυλλάδιο είναι το τρίτο αποτέλεσμα έργου του “Streets Aligned – Supporting educators towards a LGBTIQ+ Inclusive Education” (2021-1-IT02-KA220-ADU-000029989) που υλοποιείται από τέσσερις οργανισμούς: Idrisi Cultura e Sviluppo ETS από την Ιταλία (συντονιστής έργου), Gender Information Centre NORA (GIC NORA) από την Τσεχία, ARISTA DEKA Ltd από την Κύπρο και Istituto Istruzione Superiore Statale Pio La Torre από την Ιταλία.

Συγγραφείς :

Mgr. Tomáš Paul, Mgr. Bc. Eva Lukešová, Mgr. Dagmar Matulíková, Mgr. et Mgr. Tamara Jačisko Nasri (Gender Information Centre NORA, o.p.s.)

M.A., Bc. Marcello Caruso, Bc. Stefano Occhipinti (Idrisi Cultura e Sviluppo ETS)

MA, BA. Elizabeth Tzialla (Arista Deka Ltd)

Prof., M.A, Michele Nicosia (Istituto Istruzione Superiore Statale Pio La Torre)

«Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ωστόσο, οι απόψεις και οι απόψεις που εκφράζονται είναι μόνο του ή των συγγραφέων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε ο EACEA μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για αυτά.

Πίνακας περιεχομένων

Εισαγωγή	5
Παραδείγματα καλής πρακτικής για τη βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών	6
Εγχειρίδιο ενιαίας εκπαίδευσης: Οδηγός για την ένταξη τρανς ατόμων στα δημόσια σχολεία	6
Ένας οδηγός για τις βέλτιστες πρακτικές για την εξυπηρέτηση των ΛΟΑΤΚΙ+ μαθητών στην εκπαίδευση	6
Ενδυνάμωση Εκπαιδευτικών: Χρήση μιας Διαδικτυακής Πλατφόρμας για Υποστήριξη Εκπαιδευτικών	7
Διαδικτυακά σεμινάρια για τη βελτίωση της διδασκαλίας για μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+	8
Γραφήματα και ενημερωτικά φυλλάδια για πίνακες ανακοινώσεων εκπαιδευτικών	8
Εκπαίδευση για το Sexting, την Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την Προστασία Ανηλίκων	9
Εξερευνώντας τη διαφορετικότητα και την ενιαία εκπαίδευση: ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για δασκάλους και διευθυντές σχολείων	9
Πολιτισμικά ανταποκρινόμενη διδασκαλία και μάθηση: Πανεπιστημιακό Πρόγραμμα	10
Διασφάλιση περιβαλλόντων με σεβασμό: Διαρκής εκπαίδευση για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και της παρενόχλησης λόγω φύλου	11
Ένα ολοκληρωμένο μοντέλο τεσσάρων επιπέδων για την ένταξη των ΛΟΑΤ στα σχολικά προγράμματα	12
Παραδείγματα καλών πρακτικών στην κινητοποίηση συλλογικοτήτων μαθητών	12
Πρόκληση για την Ισότητα των Φύλων: Ο Διαγωνισμός Gendermania	12
Καλλιτεχνικές Πρωτοβουλίες Κατά της Βίας και για την Ισότητα των Φύλων	13
Πανεπιστημιακό Βραβείο Γυναικών	13
Μαθήματα, βιβλία και αφίσες για το φύλο και τη μεταθετική εκπαίδευση στα δημοτικά σχολεία	14
Ολοκληρωμένη Αγωγή σεξουαλικής Υγείας: Τι είναι και γιατί έχει σημασία	15
15ος Μήνας Ιστορίας Λ.....	
Μαθήματα για την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της γνώσης για αποτελεσματικό ακτιβισμό .	16
Έργα τέχνης που εκτίθενται σε δημόσιους χώρους	16

Kicking for Change: Αξιοποίηση ποδοσφαιρικών δραστηριοτήτων ως καταλύτης για τον κοινωνικό μετασχηματισμό	17
Παραδείγματα καλών πρακτικών για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού και των διακρίσεων στα σχολεία	17
Συνηγορία σπουδαστών: Συνήγορος του Πολίτη για Μαθητές και Κορίτσια	17
εφαρμογή κινητού για υποστήριξη κρίσεων για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα	18
Ανθρώπινη βιβλιοθήκη σε δράση κατά της προκατάληψης του φύλου	18
Ελκυστικά εργαστήρια για τη νεολαία για την εξερεύνηση της αρρενωπότητας	19
Ασφαλείς Χώροι: Συμβουλευτικές Αίθουσες για άτομα ΛΟΑΤΚΙ+ που πλοηγούνται σε θρησκευτικούς περιορισμούς	19
Εγκαταστάσεις που περιλαμβάνουν: Αποδυτήρια και τουαλέτες ουδέτερου φύλου	20
Παραδείγματα καλής εκπαιδευτικής πολιτικής	20
Κυβερνητική καθοδήγηση για την υποστήριξη λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ μαθητών σε σχολεία και κολέγια	21
Λίστα ελέγχου για υποστήριξη φύλου για τρανς και μη δυαδικούς μαθητές	21
Καθιέρωση σχολικής πολιτικής για τις ρομαντικές/σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ δασκάλων και μαθητών	22
Ίδρυση Επιτρόπου Εποπτείας για την Προστασία της Ισότητας	22
Διαδικτυακή πλατφόρμα για ΛΟΑΤ Inclusive Education στο Εθνικό Επίπεδο	23
Όλοι αλλάζουν: Σεβασμός στη διαφορετικότητα των φύλων στα αποδυτήρια	23
Διασφάλιση κοινωνικής ασφάλισης χωρίς αποκλεισμούς: Ολοκληρωμένη φροντίδα για ΛΟΑΤ+ άτομα σε εθνικό επίπεδο	24
Εισαγωγή επίσημης δήλωσης για την απόρριψη της απaráδεκτης συμπεριφοράς	25
Πρωτοβουλία Ενιαίας Εκπαίδευσης: Ανάπτυξη διδακτικού υλικού για θέματα ΛΟΑΤΚΙ+ και πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης	25
Μια εικόνα για την Ιταλία: η τρέχουσα κατάσταση της ένταξης ΛΟΑΤΚΙ+ σε εκπαιδευτικά πλαίσια	26
Αλλά η μάχη δεν έχει τελειώσει...	28
Τι γίνεται με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση;	30

Μια εικόνα για την Κύπρο: τρέχουσες πολιτικές ΛΟΑΤΚΙ+ και υποστηρικτικές ενέργειες	32
Καλές Πρακτικές στην Κύπρο	36
Πηγές:	38
Αναφορές	38

Εισαγωγή

Αυτό το φυλλάδιο είναι ένα σύνολο συστάσεων πολιτικής, ένας εύχρηστος οδηγός για τη δράση και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής στον τομέα της κατάρτισης και της εκπαίδευσης, αλλά και για όποιον ενδιαφέρεται να μάθει εύκολα για πρακτικές που προάγουν τη συμπερίληψη και την ισότητα σε οποιοδήποτε, πιθανό εκπαιδευτικό περιβάλλον. Παρέχει μια επισκόπηση συγκεκριμένων μέτρων που έχουν σχεδιαστεί για την κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των ατόμων που έχουν αυτοπροσδιοριστεί ως λεσβίες, ομοφυλόφιλοι, αμφιφυλόφιλοι, τρανσέξουαλ, ίντερσεξ ή αμφισβητούμενοι (ΛΟΑΤΚΙ+). Αυτές οι ανάγκες είναι εμπνευσμένες από μια ερευνητική έκθεση «Το να είσαι ΛΟΑΤΚΙ+ στην Τσεχική Δημοκρατία 2022» (Pitoňák and Macháčková 2022), η οποία στόχευε στην κατανόηση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα άτομα με φύλο και σεξουαλικά διαφορετικά άτομα. Η έκθεση υπογραμμίζει ότι τα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα μπορεί να είναι ένα μέρος όπου άτομα που δεν είναι ετεροφυλόφιλα, τρανς ή με διαφορετικό φύλο μπορεί να αντιμετωπίσουν τα πρώτα τους «αισθήματα εχθρότητας, ταπείνωσης και διακρίσεων» (Pitoňák and Macháčková 2022: 131). Συνεπώς, καταβάλλονται προσπάθειες για τη βελτίωση αυτού του περιβάλλοντος.

Μια περαιτέρω πηγή έμπνευσης για το τρέχον αποτέλεσμα του έργου ήταν το έργο του Ιταλού βουλευτή Alessandro Zan, ο οποίος υποστήριξε το ομώνυμο νομοσχέδιο (κοινώς γνωστό ως νόμος μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ ή, συνηθέστερα, το νομοσχέδιο Zan). Αυτή η νομοθετική πρόταση έχει αντιμετωπίσει σημαντικά εμπόδια και, μέχρι σήμερα, δεν έχει τεθεί σε ισχύ στην Ιταλία. Η Ιταλία παραμένει μία από τις χώρες χωρίς ειδικό νόμο για την αντιμετώπιση του μίσους κατά των ΛΟΑΤΚΙ+ και την προώθηση της ανάπτυξης μιας αυθεντικά περιεκτικής κουλτούρας για την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+ η οποία αντιμετωπίζει σε βάθος τα εκπαιδευτικά πλαίσια και τις ρυθμίσεις. Μεγάλο μέρος της προσπάθειας που έχει αναληφθεί περιγράφεται λεπτομερώς στο κείμενο "Senza Paura. La nostra battaglia contro l'odio" (Alessandro Zan 2021).

Το φυλλάδιο προσφέρει έμπνευση και πόρους από επιτυχημένα παραδείγματα παγκοσμίως. Περιλαμβάνει μέτρα από ξένες πηγές όχι μόνο στα αγγλικά αλλά στα ολλανδικά, γερμανικά, τσέχικα, γαλλικά ή άλλα, με τις μη αγγλικές πηγές να αναφέρονται σαφώς. Η πρώτη κατηγορία μέτρων επικεντρώνεται στη βελτίωση της δράσης και των γνώσεων και των

δεξιοτήτων των υπευθύνων χάραξης πολιτικής για την καλύτερη υποστήριξη των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, ιδίως στην αντιμετώπιση συνηθισμένα κενά στην εκπαίδευσή τους και στην ενίσχυση της ανεκτικότητας μεταξύ των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και των δασκάλων. Η δεύτερη κατηγορία στοχεύει να υποστηρίξει τις σχέσεις μεταξύ συνομηλίκων ατόμων οποιασδήποτε ηλικίας, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση για θέματα φύλου για την ενίσχυση της ανεκτικότητας και της κατανόησης μεταξύ των μαθητών και των εκπαιδευτών. Η τρίτη κατηγορία αντιμετωπίζει το δύσκολο θέμα του χειρισμού του εκφοβισμού και των διακρίσεων σε εκπαιδευτικά πλαίσια, που μπορεί να είναι σχολεία, πανεπιστήμια, μη τυπικά εκπαιδευτικά κέντρα, προτείνοντας δραστηριότητες που μπορούν να ενσωματωθούν σε οποιοδήποτε πρόγραμμα σπουδών. Ενώ ορισμένες εφαρμογές ενδέχεται να απαιτούν αλλαγές σε επίπεδο ευρύτερης εκπαιδευτικής πολιτικής, η τέταρτη κατηγορία υπογραμμίζει τις καλές πρακτικές παγκοσμίως όπου σημειώνεται πρόοδος στη βελτίωση των διαρθρωτικών συνθηκών για καλύτερη ένταξη και ισότητα για όλους τους ανθρώπους.

Παραδείγματα καλής πρακτικής για τη βελτίωση των ικανοτήτων των εκπαιδευτικών

"Ένας δάσκαλος έκανε παρατηρήσεις στο ουδέτερο όνομα μου μπροστά σε όλη την τάξη, ενώ ένας άλλος δάσκαλος μου έδωσε χειρότερο βαθμό σε μια εξέταση αφου, ανακάλυψε ότι ήμουν τρανς. Επιπλέον, ήμουν με φόρεμα, αλλά μου απευθύνθηκε χρησιμοποιώντας αρσενικές αντωνυμίες σε όλη την εξέταση».

(τρανς γυναίκα, λεσβία, 20 ετών)¹

Το μέτρο	Εγχειρίδιο συμπεριληπτικής εκπαίδευσης: Οδηγός για την ένταξη τρανς ατόμων στα δημόσια σχολεία
Πολιτεία/περιοχή	Βέλγιο
Περιγραφή του μέτρου	Το Τμήμα Ίσων Ευκαιριών του Υπουργείου Ομοσπονδίας Βαλλονίας-Βρυξελλών, σε συνεργασία με την Ακαδημία Έρευνας και Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, έχει δημιουργήσει ένα ολοκληρωμένο εγχειρίδιο υποστήριξης με στόχο την προώθηση της ενσωμάτωσης τρανσέξουαλ ατόμων στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στην Ομοσπονδία Βαλλονίας-Βρυξελλών. Στόχος του οδηγού είναι να επιτρέψει όχι μόνο στους δασκάλους ή εκπαιδευτικούς, αλλά κυρίως στους διοικητικούς υπαλλήλους και στο

¹Για ανώνυμα απόσπασμα βλέπε (Pitoňák and Macháčková 2022: 132)

	<p>εκπαιδευτικό προσωπικό να ενημερωθούν για τις νομικές διατάξεις σε αυτόν τον τομέα, ώστε να μπορέσουν να αγωνιστούν για την εφαρμογή βέλτιστων πρακτικών. Επιτρέπει, επίσης σε κάθε τρανς ενδιαφερόμενο να ασκήσει τα δικαιώματά του στις διάφορες διαδικασίες που πρέπει να ακολουθήσει κατά τη διάρκεια των σπουδών του.</p> <p>Στην πράξη, υπάρχει συχνά ένα εκπαιδευτικό κενό στην κατανόηση των ζητημάτων των τρανς και των ισχυόντων νόμων (που μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να υπερβαίνουν στη συμπεριφορά τους) από τους εκπαιδευτικούς σχετικά με το θέμα. Ακόμη και ένα απλό εγχειρίδιο που δημιουργήθηκε τοπικά για δασκάλους μπορεί να βοηθήσει να γεφυρωθεί αυτό το χάσμα.</p>
Πηγή	<p>More information and handbook for the inclusion of trans people in higher education (in French): http://www.egalite.cfwb.be/index.php?id=1874</p>

"Κατά τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στην έβδομη δημοτικού, η δασκάλα μας ανέφερε γκέι, λεσβίες, αμφιφυλόφιλους και τρανς άτομα. Όταν συμπεριέλαβα την πανσεξουαλικότητα στο τεστ, μου είπε ότι ήταν ανοησία και πιθανώς σεξουαλική διαστροφή."

(γυναίκα, πανσεξουαλική, 19 ετών)²

Το μέτρο	Ένας οδηγός για τις βέλτιστες πρακτικές για την εξυπηρέτηση των ΛΟΑΤΚΙ+ μαθητών στην εκπαίδευση
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ, Διεθνής
Περιγραφή του μέτρου	<p>Ο κύριος στόχος του οδηγού είναι να βοηθήσει τους ηγέτες των σχολείων, τη δράση και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής...:</p> <ul style="list-style-type: none"> - να διασφαλίσει ότι όλοι οι μαθητές αισθάνονται ασφαλείς, εμφανείς και ικανοί για επιτυχία· - να διασφαλίσει ότι το πρόγραμμα σπουδών είναι όσο το δυνατόν πληρέστερο και αντιπροσωπευτικό· - να διασφαλίσει ότι το σχολικό κλίμα προωθεί τον ανοιχτό διάλογο με σεβασμό μεταξύ όλων των μαθητών και του προσωπικού· - να προετοιμάσει τη νεολαία να εμπλακεί και να ευδοκιμήσει στο πλαίσιο της ποικιλόμορφης δημοκρατίας μας. <p>Αυτό το εγχειρίδιο αντλεί τα θεμέλιά του από την εκτεταμένη πρωτοβουλία του <i>Teaching Tolerance</i>, που ιδρύθηκε το 1991 ως μη κερδοσκοπικός οργανισμός αφιερωμένος στην εξυπηρέτηση των εκπαιδευτικών. Δεσμευμένη στην αποστολή να τους βοηθήσει και</p>

² Ibid.

	στο εκπαιδευτικό πλαίσιο για να εξοπλίσει τα παιδιά και τους νέους ώστε να συμμετέχουν ενεργά ως συνεισφέροντες σε μια ποικιλόμορφη δημοκρατία, η <i>Teaching Tolerance</i> , εκδίδει το περιοδικό της τρεις φορές το χρόνο. Επιπλέον, ο οργανισμός προσφέρει δωρεάν εκπαιδευτικό υλικό, μαθήματα και εργαλεία για να υποστηρίξει εκπαιδευτικούς που είναι αφοσιωμένοι στην εφαρμογή πρακτικών κατά της προκατάληψης στις τάξεις και τα σχολεία τους.
Πηγή	Περισσότερα για τον Οδηγό Ανοχής (στα Αγγλικά): https://www.learningforjustice.org/sites/default/files/2018-09/TT-LGBTQ-Best-Practices-Guide.pdf Περισσότερα για το Teaching Tolerance μη κερδοσκοπικό (στα αγγλικά): https://www.learningforjustice.org/

«Ειλικρινά, νομίζω ότι μια από τις χειρότερες στιγμές ήταν όταν ο καθηγητής ψυχολογίας του γυμνασίου μου συνέκρινε την ομοφυλοφιλία με την παιδεραστία μπροστά σε όλη την τάξη και είπε: "Γιατί ο ένας υποστηρίζεται και ο άλλος θεραπεύεται; Γιατί δεν θεραπεύουμε ή δεν υποστηρίζουμε και τα δύο;" ' Και το απολύτως χειρότερο ήταν το γεγονός ότι πολλοί από τους συμμαθητές μου συμφώνησαν με αυτή τη δήλωση».

(γυναίκα, λεσβία, 17 ετών)³

Το μέτρο	Ενδυνάμωση Εκπαιδευτικών: Χρήση μιας Διαδικτυακής Πλατφόρμας για Υποστήριξη Εκπαιδευτικών
Πολιτεία / περιοχή	Τσεχική Δημοκρατία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το προσβάσιμο και συστηματικά δομημένο διαδικτυακό υλικό μπορεί να χρησιμεύσει ως μια βολική μέθοδος για την εκπαίδευση του διδακτικού προσωπικού σε θεμελιώδη ζητήματα ΛΟΑΤΚΙ+, την προώθηση της κατανόησης της σχετικής ορολογίας και την αντιμετώπιση βασικών προκλήσεων.</p> <p>Σε συνεργασία με τη Σχολή Εκπαίδευσης στο Charles University, ο Συνασπισμός για τη Διαφορετικότητα στα Σχολεία ενορχηστρώνει τη δημιουργία μιας ολοκληρωμένης ιστοσελίδας προσαρμοσμένης για να βοηθά τους εκπαιδευτικούς στην πλοήγηση στο θέμα ΛΟΑΤΚΙ+. Αυτή η πηγή έχει σχεδιαστεί για να διευκολύνει την απόκτηση σύγχρονων επιστημονικών γνώσεων και σχετικής ορολογίας. Περιλαμβάνει μεθοδολογικά φύλλα με δυνατότητα λήψης που προορίζονται για προγραμματισμό μαθήματος και διδασκαλία στην τάξη. Η πλατφόρμα αντιμετωπίζει βασικά ερωτήματα, όπως «γιατί να ενσωματώσουμε την ΛΟΑΤΚΙ+ εκπαίδευση» και «πώς να ενσωματώσουμε αποτελεσματικά θέματα ΛΟΑΤ+ στη διδασκαλία». Επιπλέον, εξοπλίζει τους</p>

³ Ibid.

	εκπαιδευτικούς με στρατηγικές για την πλοήγηση πιθανών αντιρρήσεων που προέρχονται από γονείς, διευθυντές σχολείων ή συναδέλφους εκπαιδευτικούς.
Πηγή	Educational interactive website at (στα τσέχικα): https://ucimolgbt.praguepride.com/

Το μέτρο	Διαδικτυακά σεμινάρια για την ενίσχυση της διδασκαλίας για μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ, διεθνής
Περιγραφή του μέτρου	Το διαδικτυακό σεμινάριο διευθύνεται από διακεκριμένους συγγραφείς Routledge και ειδικούς στη διδασκαλία ΛΟΑΤΚΙ+, Jen Gilbert και Devika Dibya Choudhuri. Το διαδικτυακό σεμινάριο εξετάζει το κεντρικό ερώτημα του πώς οι δάσκαλοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης μπορούν να δημιουργήσουν μια τάξη χωρίς αποκλεισμούς για μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+. Διερευνά στρατηγικές για την καλλιέργεια ενός ασφαλούς μαθησιακού περιβάλλοντος, τη διασφάλιση της διαθεσιμότητας προσβάσιμων πόρων και την προετοιμασία των μαθητών για τη ζωή πέρα από την τάξη. Επιπλέον, η συνεδρία δίνει βασικές συμβουλές απαραίτητες για την προώθηση της ένταξης στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.
Πηγή	Registration form for the free Routledge course here (στα αγγλικά): https://www.routledge.com/go/making-your-teaching-inclusive-for-lgbtqia-students

Το μέτρο	Γραφήματα και ενημερωτικά φυλλάδια για πίνακες ανακοινώσεων εκπαιδευτικών
Πολιτεία / περιοχή	Τσεχική Δημοκρατία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Στο πλαίσιο του διεθνούς έργου "WITH YOU*TH towards an active citizenship", έχει αναπτυχθεί μια σειρά από γραφήματα. Αυτοί οι οπτικά συναρπαστικοί πόροι έχουν σχεδιαστεί για προβολή σε πίνακες ανακοινώσεων και χρησιμεύουν ως αποτελεσματικά εργαλεία για δασκάλους, εκπαιδευτικούς, διοικητικό προσωπικό και συμβούλους καθοδήγησης. Τα γραφήματα προσφέρουν μια απλοποιημένη, γραφική μορφή για να βοηθήσετε στην εξήγηση σύνθετων θεμάτων.</p> <p>Η γκάμα των γραφημάτων που σχετίζονται με θέματα ΛΟΑΤΚΙ+ περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Γλώσσα ευαίσθητη στο φύλο 2. Αρρενωπότητα: παγίδες και οφέλη 3. Νομικές πτυχές της βίας και του εκφοβισμού στα σχολεία 4. Σεξουαλική ταυτότητα και ταυτότητα φύλου στην εκπαίδευση 5. Η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση στα σχολεία 6. Το φύλο στη φυσική αγωγή και τον αθλητισμό 7. Η βία με βάση το φύλο στα σχολεία 8. Μη στερεότυπη επιλογή επαγγέλματος

	<p>9. Εκπαίδευση με ευαισθησία στο φύλο 10. Έμμηνος ρύση και διδασκαλία σχετικά με αυτό</p> <p>Τα γραφήματα στοχεύουν να ενισχύσουν την κατανόηση και να προωθήσουν συζητήσεις για αυτά τα κρίσιμα θέματα εντός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος.</p>
Πηγή	Infographics (ηλεκτρονική έκδοση και δεδομένα εκτύπωσης στα Τσεχικά): https://www.gendernora.cz/nase-temata/

Το μέτρο	Εκπαίδευση για το Sexting, την Ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και την Προστασία Ανηλίκων
Πολιτεία / περιοχή	Βέλγιο
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η πρωτοβουλία Clicksafe είναι αφιερωμένη στην παροχή ολοκληρωμένης εκπαίδευσης σε εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σε θέματα που σχετίζονται με την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο για ανηλίκους, δίνοντας έμφαση σε βασικούς τομείς όπως το διαδικτυακό απόρρητο, τους κινδύνους που συνδέονται με το sexting και τον καταναγκασμό στον κυβερνοχώρο. Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να φωτίσει αυτά τα ζητήματα μέσω της παρουσίασης σχετικών στατιστικών, τάσεων και διερεύνησης τόσο των κινδύνων όσο και των οφελών που σχετίζονται με τη χρήση του Διαδικτύου από τους εφήβους. Επιπλέον, οι δάσκαλοι θα είναι εξοπλισμένοι με πρακτικά παιδαγωγικά εργαλεία που μπορούν να ενσωματωθούν απρόσκοπτα στο περιβάλλον της τάξης για την αντιμετώπιση της διαδικτυακής ασφάλειας.</p> <p>Η στρατηγική έμφαση στη συνεχή εκπαίδευση για τους εκπαιδευτικούς προβλέπεται να αποφέρει πιο ουσιαστικά και διαρκή αποτελέσματα σε σύγκριση με τις εφάπαξ εκπαιδευτικές παρεμβάσεις που απευθύνονται αποκλειστικά σε παιδιά. Οι εκπαιδευτικοί, συχνά υπεύθυνοι για πολλούς μαθητές, μπορούν να παρέχουν συνεχή καθοδήγηση και υποστήριξη. Επιπλέον, η στρατηγική αναγνωρίζει ότι η ευαισθητοποίηση των παιδιών, χωρίς ταυτόχρονη εκπαίδευση εκπαιδευτών, μπορεί να διευρύνει ακούσια το «ψηφιακό χάσμα» μεταξύ εκπαιδευτικών και μαθητών κατά την πλοήγηση σε διαδικτυακούς κινδύνους και μέτρα ασφαλείας.</p>
Πηγή	Η πρωτοβουλία Clicksafe (στα Ολλανδικά): https://childfocus.be/nl-be/Vorming/Professionals/Clicksafe

«Ένας συνάδελφος δάσκαλος που εργάζεται στο ίδιο σχολείο είπε σε έναν μαθητή ότι, αν ήταν ομοφυλόφιλος, θα έπρεπε να προσπαθήσει να το θεραπεύσει».

(άνδρας, ομοφυλόφιλος, 28 ετών)⁴

⁴ Ibid.

Το μέτρο	Εξερευνώντας τη διαφορετικότητα και την ένταξη: ένα εργαλείο αυτοαξιολόγησης για δασκάλους και διευθυντές σχολείων
Πολιτεία / περιοχή	Δημοκρατία της Νότιας Αφρικής
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η διαδικτυακή πλατφόρμα που αναπτύχθηκε από το <i>Diversity & Inclusion Group for Networking and Action</i> (DIGNA) χρησιμεύει ως διαγνωστικό εργαλείο για οργανισμούς και κινήματα της κοινωνίας των πολιτών για τη διεξαγωγή αυτοαξιολόγησης της εταιρικής τους κουλτούρας και πρακτικών διαφορετικότητας. Αυτό το εργαλείο είναι αποφασιστικής σημασίας για την καθοδήγηση των οντοτήτων στο ταξίδι τους για να γίνουν πιο συμπεριληπτικοί, ποικιλόμορφοι και συντονισμένοι με τις διαφορετικές ανάγκες, τις ταυτότητες και το υπόβαθρο των μελών τους.</p> <p>Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι η ενασχόληση με αυτό το εργαλείο δεν παρουσιάζει μια ενιαία λύση για την αντιμετώπιση των διακρίσεων, του ρατσισμού ή της παρενόχλησης στο χώρο εργασίας. Αντίθετα, προσφέρει ένα πολύτιμο στιγμιότυπο της θέσης ενός οργανισμού στο φάσμα του μοντέλου ωριμότητας σχετικά με τη διαφορετικότητα και την ένταξη. Η πλατφόρμα παρέχει πρακτικές προτάσεις για ανάπτυξη σε τομείς που μπορεί να απαιτούν προσοχή.</p> <p>Προοριζόμενο για χρήση τόσο από τη διοίκηση όσο και από το προσωπικό ενός ιδρύματος, αυτό το εργαλείο βοηθά στη μέτρηση της κατάστασης της διαφορετικότητας και της συμμετοχής στον χώρο εργασίας. Η περιεκτική έκθεση που δημιουργείται από την πλατφόρμα χρησιμεύει ως βάση για την έναρξη επικοινωνητικών συζητήσεων γύρω από τη βελτίωση και την προώθηση μιας οργανωτικής κουλτούρας με μεγαλύτερη περιεκτικότητα.</p> <p>Η πλατφόρμα είναι ένας καλός τρόπος για να μάθετε την τρέχουσα κατάσταση του εκπαιδευτικού σας ιδρύματος όσον αφορά τη συμπερίληψη μαθητών ΛΟΑΤΚΙ+.</p>
Πηγή	<p>Εργαλείο αυτοδιάγνωσης D&I (στα Αγγλικά): https://diversitytool.civicus.org/</p> <p>Σχετικά με πλατφόρμα: https://www.civicus.org/index.php/what-we-do/strengthen/diversity-inclusion</p>

«Ένας δάσκαλος στο πανεπιστήμιο είχε πολύ έντονες απόψεις για τους ομοφυλόφιλους. Παρόλο που δεν ντρέπομαι για τον προσανατολισμό μου και το δηλώνω δημόσια, δεν τόλμησα (δυστυχώς) να τον αντικρούσω σε αυτή την περίπτωση, καθώς θα είχε επιπτώσεις κατά την εξέταση. Βρήκα λυπηρό το γεγονός ότι ένας λέκτορας πανεπιστημίου υποστηρίζει την άποψη ότι η ομοφυλοφιλία είναι αφύσικη, ότι οι γκέι και οι λεσβίες δεν πρέπει να μεγαλώνουν παιδιά και βασικά υπονοεί ότι ήμασταν άρρωστοι».

(γυναίκα, λεσβία, 24 ετών)⁵

Το μέτρο	Πολιτισμικά Ανταποκρινόμενη Διδασκαλία και Μάθηση: Πανεπιστημιακό Πρόγραμμα
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Κοινοτικό Κολλέγιο της Κομητείας της Βαλτιμόρης παρουσιάζει το πρόγραμμα <i>Culturally Responsive Teaching and Learning (CRTL)</i> τόσο στους φοιτητές όσο και στους καθηγητές. Αυτό το πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να ενθαρρύνει τον αυτοστοχασμό και την αυτογνωσία σχετικά με τις προσωπικές προκαταλήψεις. Οι ικανότητες που αποκτώνται μέσω του CRTL ενισχύουν σημαντικά τις επικοινωνιακές δεξιότητες των ατόμων και την ικανότητά τους να αλληλεπιδρούν αποτελεσματικά με διαφορετικές ομάδες ανθρώπων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει σεμινάρια και εργαστήρια, τα οποία επικεντρώνονται σε τέσσερις θεματικές ενότητες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Η σημασία του πολιτισμού και της φυλής : Κατανόηση της σημασίας του πολιτισμού και της φυλής στα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα. 2. Ξεπερνώντας την απειλή των στερεοτύπων : Αντιμετώπιση και μετριασμός του αντίκτυπου της απειλής των στερεοτύπων στη διδασκαλία και τη μάθηση. 3. Πολιτισμός και νοοτροπία : Διερεύνηση της διασταύρωσης πολιτισμικών επιρροών και νοοτροπίας στο μαθησιακό περιβάλλον. 4. Κοινωνικό κεφάλαιο και μάθηση και φροντίδα για τους άλλους : Έμφαση στον ρόλο του κοινωνικού κεφαλαίου και ενθάρρυνση ενός περιβάλλοντος φροντίδας και ενσυναίσθησης στην εκπαιδευτική κοινότητα. <p>Εστιάζοντας σε αυτούς τους θεματικούς τομείς, το πρόγραμμα CRTL στοχεύει να εξοπλίσει τους συμμετέχοντες με τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη δημιουργία συμπεριληπτικών και πολιτισμικά ανταποκρινόμενων περιβαλλόντων μάθησης.</p>
Πηγή	Πρόγραμμα CRTL: https://crt-cc.org/

"Ένας καθηγητής γυμνασίου άγγιξε τον μηρό μου, μετά κίνησε το χέρι του στον καβάλο μου και μου έδειξε με το χέρι του ψαλίδι να κόβει. Με αυτόν τον τρόπο, με ρώτησε κατά τη διάρκεια του μαθήματος αν σχεδίαζα να κάνω "εγχείρηση ακρωτηριασμού". Αυτό το περιστατικό συνέβη ένα χρόνο μετά την έξοδό μου και έξι μήνες μετά την επιστροφή μου στο σχολείο, μετά από ένα διάλειμμα στις σπουδές μου λόγω προβλημάτων ψυχικής υγείας και νοσηλείας. Αφού στη συνέχεια ανέφερα το περιστατικό στον διευθυντή, ο καθηγητής δεν τιμωρήθηκε επαρκώς, αλλά αντ' αυτού δικαιολογήθηκε με ποινές όπως "εσύ ξέρεις, είναι ακριβώς έτσι...».

⁵ Ibid.

(Ουδέτερο φύλο, queer, 21 ετών)⁶

Το μέτρο	Διασφάλιση περιβαλλόντων με σεβασμό: Διαρκής εκπαίδευση για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης και της παρενόχλησης λόγω φύλου
Πολιτεία / περιοχή	Τσεχική Δημοκρατία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η παροχή κατάρτισης σε νεοεισερχόμενους φοιτητές εξυπηρετεί διττό σκοπό την εκπαίδευσή τους σχετικά με τα δικαιώματά τους και τη δημιουργία τρόπων αναζήτησης βοήθειας ενόψει αβεβαιοτήτων ή προκλήσεων. Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα τέτοιας εκπαίδευσης είναι εμφανές στη <i>Σχολή Καλών Τεχνών του Μπρό Πανεπιστήμιο Τεχνολογίας</i>, όπου έχει εισαχθεί ένα υποχρεωτικό μάθημα που ονομάζεται <i>FaVU Orientation</i> για πρωτοετείς φοιτητές.</p> <p>Ο πρωταρχικός στόχος του <i>FaVU Orientation</i> είναι να εγκλιματίσει τους φοιτητές στο περιβάλλον της σχολής. Αναπόσπαστο μέρος του μαθήματος είναι ένα εργαστήριο ειδικά σχεδιασμένο για να εξοικειώσει τους μαθητές με θέματα που σχετίζονται με παθολογική και προβληματική συμπεριφορά, που περιλαμβάνει θέματα όπως η σεξουαλική παρενόχληση, ο εκφοβισμός και η βία. Το εργαστήριο στοχεύει να εξοπλίσει τους μαθητές με πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τους μηχανισμούς και τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα για την αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων, ενισχύοντάς τους έτσι στο εκπαιδευτικό τους ταξίδι. Αυτή η προληπτική προσέγγιση όχι μόνο αυξάνει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δικαιώματα των φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και τους εμπλέκει ενεργά στην οικοδόμηση μιας ασφαλέστερης και πιο υποστηρικτικής ακαδημαϊκής κοινότητας.</p>
Πηγή	Περιγραφή θέματος (στα αγγλικά): https://www.favu.vut.cz/en/students/courses/detail/257773

"Αποφοιτώ με ένα προφίλ στις τέχνες ως μέρος των τελικών εξετάσεων του γυμνασίου μου. Λένε ότι εάν η αποφοίτησή μας περιλαμβάνει θέματα ΛΟΑΤ+, μπορεί να μην πάρουμε απολυτήριο γυμνασίου."

(γυναίκα, άφυλη, 18 ετών)⁷

Το μέτρο	Ένα Ολοκληρωμένο Μοντέλο Τεσσάρων Επιπέδων για την Ένταξη των ΛΟΑΤ στα Σχολικά Προγράμματα
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ, Καλιφόρνια

⁶ Ibid.⁷ Ibid.

Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια και το <i>California State University System</i> διδάσκουν το μάθημα του Τζέιμς Μπάνκς και το πρόγραμμα τεσσάρων βημάτων του για την αύξηση της εφαρμογής των ζητημάτων ΛΟΑΤΚΙ+ στην τάξη. Στην πολιτεία της Καλιφόρνια, αρκετές περιφέρειες έχουν λάβει το πρόγραμμα ως πρωτότυπο για την εφαρμογή θεμάτων ΛΟΑΤΚΙ+ στο πρόγραμμα σπουδών. Οι εκπαιδευτικοί μπορούν να ξεκινήσουν από την πρώτη βαθμίδα και να προχωρήσουν στην τελική. Εναλλακτικά, μπορούν να χρησιμοποιούν χαμηλότερες βαθμίδες για προηγούμενες βαθμίδες και υψηλότερες βαθμίδες για προχωρημένους βαθμούς.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Επίπεδο συνεισφορών: Δίνει έμφαση σε ήρωες, διακοπές και συγκεκριμένα πολιτιστικά στοιχεία ως συνεισφορές σε ήδη υπάρχοντα προγράμματα σπουδών 2. Επίπεδο πρόσθετου: Ενσωματώνει πρόσθετο περιεχόμενο, έννοιες, θέματα και προοπτικές στο πρόγραμμα σπουδών χωρίς να τροποποιεί τη δομή του. 3. Επίπεδο Μετασχηματισμού: Τροποποιεί τη δομή του προγράμματος σπουδών για να παρακινήσει τους μαθητές να εξετάσουν έννοιες, ζητήματα, γεγονότα και θέματα από διάφορες οπτικές γωνίες. 4. Επίπεδο Κοινωνικής Δράσης: Εμπνέει τους μαθητές να αποφασίσουν και να αντιμετωπίσουν ενεργά σημαντικά κοινωνικά ζητήματα.
Πηγή	<p>Περίληψη του μοντέλου προγραμμάτων σπουδών και οι επιπτώσεις του (στα αγγλικά): Moorhead, L. (2018). LGBTQ+ visibility in the K-12 curriculum. <i>Phi Delta Kappan</i>, 100 (2), 22-26. διαθέσιμο στο: https://kappanonline.org/moorhead-lgbtq-visibility-k-12-curriculum/</p>

Παραδείγματα καλών πρακτικών κινητοποιώντας τις συλλογικότητες των μαθητών

"Είμαι άφυλη και βγήκα όταν ήμουν δώδεκα ή δεκατριών ετών. Όταν εκμυστηρεύτηκα στους συμμαθητές μου ότι δεν μου αρέσει κανένα αγόρι, προσπάθησαν να με κάνουν να αρχίσω να βγαίνω με έναν φίλο μου [που προσδιορίζεται ως αγόρι]. Ήταν πολύ άβολα. Τους είπα επανειλημμένα να σταματήσουν, αλλά χρειάστηκε περίπου ένας μήνας μέχρι να με αφήσουν».

(γυναίκα, άφυλη, 15 ετών)⁸

Το μέτρο	Πρόκληση Ισότητας των Φύλων: Ο Διαγωνισμός Gendermania
Πολιτεία / περιοχή	Αυστρία

⁸ Ibid.

Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Hertha Firnberg School for Business and Tourism στη Βιέννη διοργανώνει το <i>Die Gendermania</i>, έναν εσωτερικό σχολικό διαγωνισμό που επικεντρώνεται στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Πρωταρχικός στόχος του είναι να χρησιμεύσει ως υπόδειγμα για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των μειονεκτημάτων λόγω φύλου, με ιδιαίτερη έμφαση στην ευαισθητοποίηση των νέων ανδρών και γυναικών φοιτητών.</p> <p>Κατά τη διάρκεια του διαγωνισμού, οι μαθητές δημιουργούν και παρουσιάζουν τις συμμετοχές τους σε ένα κριτικό κοινό που αποτελείται από φοιτήτριες 2^{ου} και 3^{ου} έτους, μαζί με μια κριτική επιτροπή που αποτελείται από εκπαιδευόμενους και εκπροσώπους εκπαιδευτών. Μέσω αυτής της ελκυστικής και συμμετοχικής πλατφόρμας, το σχολείο ενθαρρύνει μια συλλογική προσπάθεια να αμφισβητήσει προκαθορισμένες αντιλήψεις, να προωθήσει την ισότητα των φύλων και να ενσταλάξει μια ευρύτερη κατανόηση της σημασίας της αντιμετώπισης θεμάτων που σχετίζονται με το φύλο στη σχολική κοινότητα.</p>
Πηγή	<p>Hertha Firnberg School of Business and Tourism (στα Γερμανικά): http://www.firnbergschulen.at Επικοινωνία και Σχεδιασμός Μέσων - "Science class" (στα Γερμανικά) : http://www.firnbergschulen.at/portfolio-view/die-scienceklasse/ Gendermania (στα γερμανικά) : http://www.firnbergschulen.at/allgemein/die-gendermania-ein-erfolgsformat/</p>

Το μέτρο	Καλλιτεχνικές Πρωτοβουλίες Κατά της Βίας και για την Ισότητα των Φύλων
Πολιτεία / περιοχή	Πορτογαλία / Minho-Lima
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η ενασχόληση με συμμετοχικές μεθόδους και καλλιτεχνικές δράσεις που ενθαρρύνουν τη δημιουργικότητα και την αυτοέκφραση, όπως η τοιχογραφία, οι θεατρικές παραστάσεις, η φωτογραφία και η αποδόμηση και ανακατασκευή ιστοριών, μπορεί να συμβάλει σημαντικά στην προώθηση της κατανόησης και στην προώθηση της ισότητας των φύλων και της μη βίας. Η πρωτοβουλία « <i>AtivArte - Κατά της βίας και για την ισότητα των φύλων</i> » επιδίωξε να εφαρμόσει αυτές τις πρακτικές σε διάφορα σχολεία στην περιοχή της Μπράγκα στη βόρεια Πορτογαλία.</p> <p>Μέσω αυτού του έργου, δόθηκε έμφαση όχι μόνο στην προώθηση της ισότητας των φύλων και της μη βίας, αλλά και στην υπογράμμιση της σημασίας της πολιτιστικής πολυμορφίας και ανεκτικότητας. Ενσωματώνοντας αυτές τις δημιουργικές και συμμετοχικές προσεγγίσεις σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα, το «AtivArte» είχε στόχο να εμφυσήσει μια βαθύτερη ευαισθητοποίηση και εκτίμηση για αυτές τις κρίσιμες κοινωνικές αξίες στους μαθητές της περιοχής.</p>

Πηγή	Περίληψη των αποτελεσμάτων του έργου (στα Αγγλικά) : https://eeagrants.org/archive/2009-2014/projects/PT05-0134
------	---

Το μέτρο	Πανεπιστημιακό Βραβείο για τις Γυναίκες
Πολιτεία / περιοχή	Βέλγιο
Περιγραφή του μέτρου	<p>Ο μη κερδοσκοπικός οργανισμός <i>Université des Femmes</i> είναι αφιερωμένος στην προώθηση μιας κριτικής ανάλυσης της κοινωνίας από φεμινιστική προοπτική. Ως μέρος της δέσμευσής του για την προώθηση των γυναικείων σπουδών, ο οργανισμός απονέμει ετησίως το <i>Πανεπιστημιακό Βραβείο Γυναικών</i> σε μια αξιόλογη πανεπιστημιακή εργασία που συμβάλλει ουσιαστικά σε αυτόν τον τομέα. Το οικονομικό βραβείο απονέμεται σε έργο οποιουδήποτε ακαδημαϊκού κλάδου, με την προϋπόθεση ότι εμπλουτίζει σημαντικά τις γνώσεις σχετικά με τις γυναίκες και τις σχέσεις των φύλων.</p> <p>Το <i>Πανεπιστημιακό Βραβείο Γυναικών</i> απονέμεται σε τρεις διακριτές κατηγορίες με βάση το ακαδημαϊκό επίπεδο της υποβληθείσας εργασίας. Αυτή η δομημένη προσέγγιση διασφαλίζει την αναγνώριση και την ενθάρρυνση για εξαιρετικές συνεισφορές σε διάφορα στάδια ακαδημαϊκών σπουδών.</p>
Πηγή	<p>Κανόνες διαγωνισμού (στα γαλλικά) : https://www.universitedesfemmes.be/images/Universite-Femmes/Universite/Reglement-Prix-UF2018.pdf</p> <p>Σχετικά με τον διαγωνισμό (στα γαλλικά): https://www.universitedesfemmes.be/universite-des-femmes-bruxelles/prix-universite-des-femmes</p>

Το μέτρο	Μαθήματα, βιβλία και αφίσες για το φύλο και τη θετική εκπαίδευση για τους Τρανς στα δημοτικά σχολεία
Πολιτεία / περιοχή	Η Μεγάλη Βρετανία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Αυτό το ολοκληρωμένο σετ για τη θετική εκπαίδευση για τους Τρανς έχει επιμεληθεί ειδικά για τα δημοτικά σχολεία, που περιλαμβάνει μια σειρά από πέντε μαθήματα και τρεις εκπαιδευτικές αφίσες. Προσαρμοσμένο για να παρέχει στους εκπαιδευτικούς τα βασικά εργαλεία, τους δίνει τη δυνατότητα να προσεγγίσουν το θέμα των ζώων και ταυτοτήτων των τρανς, των μη δυαδικών και εκείνων που η ταυτότητα φύλου τους ευθυγραμμίζεται με το βιολογικό τους φύλο (cis gender), με θετικό και κατατοπιστικό τρόπο.</p> <p>Στον πυρήνα αυτού του εκπαιδευτικού πακέτου βρίσκεται το <i>Alien Nation</i>, ένα βιβλίο που δημιουργήθηκε για παιδιά δημοτικής ηλικίας. Αυτή η πηγή προσφέρει μια παιχνιδιάρικη εξερεύνηση του φύλου, της έκφρασης του φύλου, των ρόλων των φύλων και παρέχει μια σαφή εξήγηση για τις διάφορες ταυτότητες φύλου. Εισάγει, επίσης, σημαντική ορολογία, καθιστώντας την μια προσιτή και πολύτιμη πηγή</p>

	για την ενίσχυση της κατανόησης και της ένταξης στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
Πηγή	<p>Σύνδεσμος προς την ιστοσελίδα: https://www.theproudtrust.org/schools-and-training/primary-resources/alien-nation-book-and-resources/</p> <p>Σύνδεσμος με το παράδειγμα ενός από τα μαθήματα: https://www.theproudtrust.org/download/lesson-two-alien-nation/?wpdmdl=2599&refresh=647f0f3f002fd1686048575</p> <p>Σύνδεσμοι για τις αφίσες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alien Nation Exploring Gender A3A3: https://www.theproudtrust.org/wp-content/uploads/download-manager-files/PRINT-Exploring%20Gender.pdf • Alien Nation Respect Pronouns A3: https://www.theproudtrust.org/download/alien-nation-pronouns-a3-poster/?wpdmdl=2608&refresh=647f0f3f082f21686048575 • Alien Nation Trans... Poster A3: https://www.theproudtrust.org/download/alien-nation-trans-a3-poster/?wpdmdl=2609&refresh=647f0f3f0912e1686048575

"Πηγαίνω στο δημοτικό σχολείο. Στο μάθημα "αγωγή υγείας" μάθαμε για τους ομοφυλόφιλους και τις λεσβίες για ένα μάθημα. Το μόνο που μάθαμε ήταν ότι στους άνδρες μπορούν να αρέσουν οι άνδρες και στις γυναίκες μπορούν να αρέσουν οι γυναίκες. Αλλά αν κάποιος από εμάς τολμούσε να είναι ομοφυλόφιλος ή λεσβία, πιθανότατα θα πεθαίναμε πριν από τα τριάντα από αφροδίσια νόσο. Ο δάσκαλος δεν ήξερε τίποτα για το θέμα. Η εξήγηση του έκανε να ακούγεται ότι η ομοφυλοφιλία είναι επιλογή και όποιος την επιλέξει είναι βλάκας. Πρέπει να πω ότι προσβλήθηκα πραγματικά."

(άνδρας, ομοφυλόφιλος, 14 ετών)⁹

Το μέτρο	Ολοκληρωμένη Αγωγή Σεξουαλικής Υγείας: Τι είναι και γιατί έχει σημασία
Πολιτεία / περιοχή	Καναδάς
Περιγραφή του μέτρου	<p>Στην υγεία και τη σεξουαλική αγωγή, μπορεί να υπάρχουν κενά γνώσης μεταξύ δασκάλων και μαθητών. Ωστόσο, υπάρχουν προσβάσιμοι πόροι για να γεφυρωθούν αυτά τα κενά και να παρέχουν ακριβείς πληροφορίες.</p> <p><i>Η Ολοκληρωμένη Αγωγή Σεξουαλικής Υγείας: Τι είναι και γιατί έχει σημασία, είναι ένα διαδικτυακό σεμινάριο σχεδιασμένο για δασκάλους και παρουσιάζεται από το <i>Teachingsexualhealth.ca</i>, έναν ιστότοπο που αναπτύχθηκε από κοινού από εκπαιδευτικούς και επαγγελματίες υγείας. Αυτή η διαδικτυακή πλατφόρμα χρησιμεύει ως πολύτιμος πόρος, προσφέροντας σε δασκάλους και εκπαιδευτικούς πληροφορίες</i></p>

⁹ Ibid.

	<p>σεξουαλικής υγείας, βασισμένες σε στοιχεία, μαζί με ένα αποθετήριο σχεδίων μαθημάτων, εργαλείων και πόρων.</p> <p>Ο ιστότοπος <i>learningsexualhealth.ca</i> φιλοξενεί ενεργά δωρεάν διαδικτυακά σεμινάρια και εργαστήρια, παρέχοντας στους εκπαιδευτικούς πραγματικά και ολοκληρωμένα δεδομένα. Είναι σημαντικό ότι αυτές οι συνεδρίες περιλαμβάνουν, επίσης, προετοιμασία για τις προκλήσεις που μπορεί να προκύψουν κατά τη διδασκαλία της «Ολοκληρωμένης Αγωγής Σεξουαλικής Υγείας». Αυτή η προετοιμασία περιλαμβάνει την αντιμετώπιση δυνητικά εκπληκτικών ερωτήσεων από μαθητές και την πλοήγηση πιθανής αποδοκμασίας από τους γονείς. Ενδυναμώνοντας τους εκπαιδευτικούς με πληροφορίες και στρατηγικές, ο ιστότοπος διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στο να επιτρέψει μια πιο ενημερωμένη και υποστηρικτική προσέγγιση στην εκπαίδευση σεξουαλικής υγείας σε εκπαιδευτικά περιβάλλοντα.</p>
Πηγή	<p>Η πύλη δασκάλων για εκπαιδευτικούς με τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση (στα αγγλικά):</p> <p>https://teachingsexualhealth.ca/teachers/</p>

Το μέτρο	Γιορτάζοντας τη Διαφορετικότητα: Μήνας Ιστορίας ΛΟΑΤ+
Πολιτεία / περιοχή	Ηνωμένο Βασίλειο
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η ενσωμάτωση μιας θεματικής εκδήλωσης ή διακοπών ΛΟΑΤΚΙ+ στην τάξη ή στο σχολείο μπορεί να συμβάλει σε ένα πιο συμπεριληπτικό περιβάλλον για τους μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+. Το σεμινάριο και εκπαιδευτικό πακέτο Μήνας Ιστορίας ΛΟΑΤ+ από το Ηνωμένο Βασίλειο έχει σχεδιαστεί για ένα ευρύ κοινό, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της εκπαίδευσης, των μουσείων, των βιβλιοθηκών, των γκαλερί, των καταστημάτων, των υπηρεσιών, των δικτύων/κοινωνικών ομάδων και ατόμων.</p> <p>Αυτή η εκπαιδευτική πηγή χρησιμεύει ως το θεμέλιο για την ετήσια εκδήλωση Μήνας Ιστορίας ΛΟΑΤ+ που γιορτάζεται κάθε Φεβρουάριο στο Ηνωμένο Βασίλειο. Ο οργανισμός <i>Schools OUT</i> που είναι πίσω από αυτήν την πρωτοβουλία, εισάγει ένα διαφορετικό θέμα κάθε χρόνο. Παρέχουν δωρεάν πόρους προσαρμοσμένους για εκπαιδευτικά ιδρύματα, επιχειρήσεις, υπηρεσίες και οργανισμούς.</p>
Πηγή	<p>Σύνδεσμος στον ιστότοπο της εκδήλωσης (στα αγγλικά):</p> <p>https://www.theproudtrust.org/schools-and-training/secondary-resources/lgbt-history-month/</p> <p>Σύνδεσμος για το εκπαιδευτικό πακέτο:</p> <p>https://www.theproudtrust.org/download/the-proud-trust-lgbt-history-month-pack-2023/?wpdmdl=29699&refresh=647effc8ef4df1686044616</p>

Το μέτρο	Μαθήματα για την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της γνώσης για αποτελεσματικό ακτιβισμό
----------	--

Πολιτεία / περιοχή	Σλοβακία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το έργο με το όνομα <i>InQubator</i> είναι αφιερωμένο στη δέσμευση νέων ατόμων στην κοινωνία των πολιτών και στον ακτιβισμό, με ιδιαίτερη έμφαση στην ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα στο Košice. Περιλάμβανε πέντε προγράμματα κατάρτισης σχεδιασμένα για να ενισχύσουν τις πρακτικές δεξιότητες για τον ακτιβισμό, συμβάλλοντας σημαντικά στην ενδυνάμωση και τη συμμετοχή των νέων στον ακτιβισμό εντός της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+.</p> <p>Η κύρια έμφαση του έργου επικεντρώθηκε στην κατάσταση των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων στη Σλοβακία, ιδιαίτερα των νέων. Αυτά τα νεαρά άτομα όχι μόνο συμμετέχουν ενεργά σε κοινοτικές δραστηριότητες αλλά και φιλοδοξούν να συμβάλουν σε ευρύτερες κοινωνικές πρωτοβουλίες. Πολλοί επιδεικνύουν ηγετικές ιδιότητες ή έχουν τη δυνατότητα να γίνουν ηγέτες, ενώ άλλοι εκφράζουν ενδιαφέρον για διάφορες προσπάθειες δέσμευσης της κοινότητας. Το έργο, μέσω των ποικίλων δραστηριοτήτων του, στόχευε να αντιμετωπίσει τις επικρατούσες κοινωνικές συμπεριφορές στη Σλοβακία, οι οποίες μπορεί να μην είναι πολύ θετικές για την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+.</p>
Πηγή	<p>Ιστοσελίδα του έργου (στα σλοβακικά): https://www.pridekosice.sk/inqubator-obcianskej-participacie/ Περίληψη επιχορηγήσεων ΕΟΧ (στα αγγλικά) : https://eeagrants.org/archive/2014-2021/projects/SK-ACTIVECITIZENS-0167</p>

Το μέτρο	Έργα τέχνης που εκτίθενται σε δημόσιους χώρους
Πολιτεία / περιοχή	Ουγγαρία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το έργο <i>Labrisz Leszbikus Egyesület</i> είχε ως στόχο να διευκολύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των πολιτικών οργανώσεων και να καλλιεργήσει αυξημένη ευαισθησία απέναντι σε διάφορες μειονοτικές ομάδες. Περιλάμβανε την ενορχήστρωση συναντήσεων για την προώθηση συνεργατικών έργων, με ιδιαίτερη έμφαση στα εργαστήρια τέχνης ως πλατφόρμα για εθελοντικές δραστηριότητες. Σημειωτέον, βασικά στοιχεία της πρωτοβουλίας περιλάμβαναν την εκστρατεία του μετρό «<i>Εγώ ο Εθελοντής</i>» και μια περιπατητική έκθεση. Το έργο απέφερε θετικά αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένης της αυξημένης προβολής των ζητημάτων ΛΟΑΤΚΙ+ σε δημόσιους χώρους, εκπαίδευση και πολιτισμό. Αυτό, με τη σειρά του, συνέβαλε σε έναν πιο διαφοροποιημένο πολιτικό τομέα και ανέβασε την ποιότητα των εθελοντικών δραστηριοτήτων.</p>
Πηγή	<p>Ιστοσελίδα του κινήματος (στα ουγγρικά): https://labrisz.hu/index.php?&language=hu&language=en</p>

Το μέτρο	Κλωτσιά για την Αλλαγή: Αξιοποίηση ποδοσφαιρικών δραστηριοτήτων ως καταλύτης για κοινωνικό μετασχηματισμό
----------	---

Πολιτεία / περιοχή	Πολωνία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το ποδόσφαιρο και άλλα ομαδικά αθλήματα αναδεικνύονται ως ισχυρά εργαλεία για την αντιμετώπιση των διακρίσεων κατά των γυναικών, των μη δυαδικών ατόμων και άλλων ιστορικά περιθωριοποιημένων ατόμων στον αθλητισμό. Η συμπερίληψή τους γίνεται κρίσιμη σε χώρους που παραδοσιακά θεωρούνται αποκλειστικοί. Η εισαγωγή αθλητικών δραστηριοτήτων που έχουν σχεδιαστεί ρητά για την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+ αναλαμβάνει καθοριστικό ρόλο στην καταπολέμηση των διακρίσεων εντός του σχολικού γυμναστηρίου.</p> <p>Σε μια αξιοσημείωτη πρωτοβουλία, το <i>Γυναικείο* Ποδόσφαιρο ως Αλλαγή</i> από την Πολωνία, πάνω από 200 άτομα συμμετείχαν ενεργά σε προπονήσεις. Αυτό το έργο επικεντρώθηκε στο να ωφελήσει όσους αναγνωρίζονται ως γυναίκες, συμπεριλαμβανομένων των cisgender, μη δυαδικών, τρανς και άτομα που η σεξουαλική τους προτίμηση ή ταυτότητα φύλου διαφέρουν από το σύνηθες (queer) άτομων που συχνά αντιμετωπίζουν διάφορες μορφές διακρίσεων. Αξιοποιώντας τον αθλητισμό, ιδιαίτερα το ποδόσφαιρο, ως όχημα για θετικές αλλαγές, αυτό το έργο όχι μόνο προωθεί τη σωματική δραστηριότητα, αλλά επίσης αμφισβητεί τα στερεότυπα και προωθεί ένα περιβάλλον πιο περιεκτικό και υποστηρικτικό στη σφαίρα του αθλητισμού.</p>
Πηγή	<p>Ιστοσελίδα του έργου (στα αγγλικά): https://www.fundacjadlawolnosci.org/en/female-football-as-change/</p>

Παραδείγματα καλών πρακτικών για την αντιμετώπιση του εκφοβισμού και των διακρίσεων στα σχολεία

«Οι συμμαθητές μου στο δημοτικό νόμιζαν ότι φαίνομαι ομοφυλόφιλος, γι' αυτό με χτυπούσαν, με πείραζαν, με έφτυναν, με κλωτσούσαν και πετούσαν τα πράγματά μου από το παράθυρο».

(άνδρας, ομοφυλόφιλος, 16 ετών)¹⁰

Το μέτρο	Συνηγορία Μαθητών: Διαμεσολαβητής για Μαθητές και Κορίτσια του Σχολείου
Πολιτεία / περιοχή	Σουηδία
Περιγραφή του μέτρου	Ο <i>Σουηδός Εκπρόσωπος Παιδιών και Μαθητών των Σχολείων (Swedish Child and School Student Representative - BEO)</i> λειτουργεί ως ζωτικής σημασίας συστατικό της <i>Σουηδικής Σχολικής Επιθεώρησης</i> , κοινώς γνωστή ως ο διαμεσολαβητής για τους μαθητές. Αυτή η κυβερνητική οντότητα χρησιμεύει ως πλατφόρμα για τα άτομα να υποβάλλουν

¹⁰ Ibid.

	καταγγελίες σχετικά με σχολεία, που θεωρείται ότι αντιμετωπίζουν ανεπαρκώς την ταπεινωτική μεταχείριση ή παραμελούν την πρόληψη. Προικοδοτημένος με ισχυρές νομικές εξουσίες, ο εκπρόσωπος των μαθητών των σουηδικών σχολείων, φοιτητών και παιδιών έχει την εξουσία να ορίζει ότι τα σχολεία πρέπει να τηρούν τον Εκπαιδευτικό Νόμο στο μέλλον. Επιπλέον, μπορούν να ζητήσουν αποζημίωση για λογαριασμό του θιγόμενου παιδιού ή μαθητή. Σε περιπτώσεις όπου το σχολείο δεν είναι πρόθυμο να παράσχει αποζημίωση, ο BEO έχει την εξουσία να εκπροσωπεί τα παιδιά ή τους μαθητές και να ζητήσει αποζημίωση μέσω πολιτικής αγωγής στο δικαστήριο. Αυτό το πλαίσιο υπογραμμίζει τη δέσμευση για τη διασφάλιση της ευημερίας και των δικαιωμάτων των μαθητών εντός του εκπαιδευτικού συστήματος.
Πηγή	BEO: πληροφορίες για δασκάλους (στα αγγλικά): https://www.rfsu.se/globalassets/pdf/information-for-teachers.pdf BEO και σχολικές επιθεωρήσεις (στα αγγλικά) : https://www.skolinspektionen.se/other-languages/english-engelska/ Μια μελέτη περίπτωσης της Σουηδικής Σχολικής Επιθεώρησης (στα αγγλικά): https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S1756061617302355

"Η αναφορά στο σχολείο θα ήταν άσκοπη. Δεν ασχολούμαστε με τέτοια πράγματα στο σχολείο μας. Οι περισσότεροι άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων των δασκάλων και του προσωπικού, είναι ομοφοβικοί."

(Ουδέτερο φύλο, σε αναζήτηση σεξουαλικής αυτοπροσδιορισμού, 14 ετών)¹¹

Το μέτρο	Εφαρμογή στο Κινητό για υποστήριξη κρίσεων για άτομα ΛΟΑΤ+
Πολιτεία / περιοχή	Πολωνία
Περιγραφή του μέτρου	Μια εφαρμογή για κινητά μπορεί να χρησιμεύσει ως ένα γρήγορο και βολικό μέσο για τους μαθητές ΛΟΑΤΚΙ+ για πρόσβαση στην υποστήριξη κατά τη διάρκεια καταστάσεων κρίσης. Ακολουθώντας ένα επικυρωμένο μοντέλο διαδικτυακών ψυχολογικών παρεμβάσεων, η πολωνική αυτόνομη εφαρμογή είναι το αποτέλεσμα μιας συμμετοχικής διαδικασίας ανάπτυξης πολλαπλών σταδίων. Η ενεργή δέσμευση ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ καθ' όλη τη διάρκεια της δημιουργίας της, διασφαλίζει ότι η εφαρμογή είναι προσαρμοσμένη στις συγκεκριμένες ανάγκες τους. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου έργου που στοχεύει στην υποστήριξη της ευάλωτης κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+ που αντιμετωπίζει τον αποκλεισμό και τις διακρίσεις στην Πολωνία.
Πηγή	Ιστότοπος της εφαρμογής για κινητά (στα πολωνικά) : https://interwencjelgbt.org.pl/download-app/

¹¹ Ibid.

"Ένας δάσκαλος γυμνασίου μου φώναξε μπροστά στους συμμαθητές μου ότι "είμαι γυναίκα και δεν έχω ανακατασκευαστεί ακόμα". Μετά από αυτό το περιστατικό, υποστήριξε ανοιχτά όλους τους χλευασμούς, τον εκφοβισμό και τις τρανσφοβικές δηλώσεις των συμμαθητών μου, και ο ίδιος τους υποκίνησε με τα σχόλιά του για μένα και στην τάξη. Στα επόμενα μαθήματα, με παρενόχλησε, επίσης, με ακατάλληλες ερωτήσεις σχετικά με τη σεξουαλική μου ζωή (δεν ήμουν καν δεκαοκτώ χρονών) ή έφερε σκανδαλοθηρικά άρθρα (tabloid articles), για παράδειγμα για τη συσχέτιση μεταξύ αυξημένης επιθετικότητας και λήψης ορμονών. Σε αυτό το πλαίσιο, στη συνέχεια με ρώτησε αν θα μπορούσα να γίνω κατά συρροή δολοφόνος ή παιδόφιλος».

(τρανς άνδρας, ομοφυλόφιλος, 23 ετών)¹²

Το μέτρο	Ανθρώπινη βιβλιοθήκη σε δράση κατά της προκατάληψης των φύλων
Πολιτεία / περιοχή	την Κροατία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η χρήση ανθρώπινων βιβλιοθηκών αποδεικνύεται ότι είναι ένα ισχυρό εργαλείο για τον εμπλουτισμό της κοινοτικής κατανόησης των περιθωριοποιημένων ή ομάδων που βιώνουν διακρίσεις. Μια ενδεικτική πρωτοβουλία ανθρώπινης βιβλιοθήκης από την Κροατία στόχευε στην καλλιέργεια της ευαισθητοποίησης του κοινού, ενισχύοντας την αποδοχή ενώ ταυτόχρονα μειώνει τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα.</p> <p>Αυτή η δράση επιδιώκει να ενημερώσει το ευρύ κοινό σχετικά με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι ευάλωτες ομάδες (ΛΟΑΤΚΙ+, εθνοτικές μειονότητες, άτομα με αναπηρίες και άλλα), να αυξήσει την προβολή των θεμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις τοπικές κοινότητες, να ενδυναμώσει τα μέλη αυτών των ομάδων και να ενισχύσει την ικανότητα τοπικών Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών. Το έργο συνέβαλε σημαντικά στην ενδυνάμωση των μελών ευάλωτων ομάδων και στην αύξηση της ευαισθητοποίησης των επισκεπτών. Μέσω της ενασχόλησης με τα «βιβλία», οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να αποκτήσουν γνώσεις για τις προκλήσεις και τις διακρίσεις που αντιμετωπίζουν αυτά τα άτομα στην καθημερινή τους ζωή. Αυτή η προσέγγιση αποδείχθηκε αποτελεσματική στην ενίσχυση της ενσυναίσθησης, στην κατάρριψη των στερεοτύπων και στην οικοδόμηση γεφυρών κατανόησης μέσα στην κοινότητα.</p>
Πηγή	<p>Ιστότοπος της επιχορηγημένης ανθρώπινης βιβλιοθήκης στο Primorsko-goranska županija (στα αγγλικά):</p> <p>https://eeagrants.org/archive/2009-2014/projects/HR02-0023</p>

Το μέτρο	Εργαστήρια για τη νεολαία για την εξερεύνηση της αρρενωπότητας
----------	--

¹² Ibid.

Πολιτεία / περιοχή	Βέλγιο
Περιγραφή του μέτρου	Η διεξαγωγή σεμιναρίων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων ζητημάτων ή αναγκών των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ είναι μια άλλη αποτελεσματική προσέγγιση για την ευαισθητοποίηση και την προώθηση της κατανόησης. Ένα παράδειγμα είναι το <i>Genderklik</i> , ο επίσημος ιστότοπος της φλαμανδικής κυβέρνησης, ο οποίος παρέχει εκπαιδευτικό υλικό για νέους για τον ανδρισμό μαζί με έναν δημιουργικό οδηγό προσαρμοσμένο για δασκάλους και σχολεία. Αυτός ο οδηγός ενσωματώνει εργαστήρια που επικεντρώνονται στην αντιμετώπιση των στερεότυπων φύλου, ιδιαίτερα εκείνων που σχετίζονται με τους άνδρες και τον ανδρισμό. Προσφέροντας στοχευμένους εκπαιδευτικούς πόρους και εργαστήρια, πρωτοβουλίες όπως το <i>Genderklik</i> συμβάλλουν σε μια πιο ενημερωμένη και περιεκτική προσέγγιση σε ζητήματα που σχετίζονται με το φύλο στο εκπαιδευτικό περιβάλλον.
Πηγή	Εκπαιδευτικό υλικό για νέους για τον ανδρισμό και ένας δημιουργικός οδηγός για δασκάλους και σχολεία (στα Ολλανδικά) : http://genderklikvoorjongens.be/lesmateriaal.html#deboodschap

Το μέτρο	Ασφαλείς Χώροι: Δωμάτια Συμβουλευτικής για ΛΟΑΤΚΙ+ άτομα που πλοηγούνται σε θρησκευτικούς περιορισμούς
Πολιτεία / περιοχή	Διεθνές
Περιγραφή του μέτρου	Αυτά τα δωμάτια συμβουλευτικής έχουν δημιουργηθεί για να καλύπτουν τις ανάγκες των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων που αντιμετωπίζουν το σταυροδρόμι του σεξουαλικού προσανατολισμού και των θρησκευτικών τους πεποιθήσεων. Σχεδιασμένα ως ασφαλείς και εμπιστευτικοί χώροι, αυτά τα δωμάτια προσφέρουν υποστήριξη και καθοδήγηση προσαρμοσμένη στις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν άτομα που πλοηγούνται τόσο στη ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτότητά τους όσο και στις θρησκευτικές πεποιθήσεις τους.
Πηγή	Σύνδεσμοι προς συγκεκριμένα Δωμάτια Συμβουλευτικής (στα Αγγλικά): ΛΟΑΤΚΙ+ μουσουλμανικές ομάδες <ul style="list-style-type: none"> • Hidayah: https://www.google.com/url?q=https://www.hidayahlgbt.co.uk/&sa=D&source=docs&ust=1704473856777862&usg=AOvVaw3L9dJ9B9a40VgwBN58Nh9c • Imaan: https://imaanlondon.wordpress.com/ • η Γραμμή Βοήθειας της Μουσουλμανικής Νεολαίας: https://myh.org.uk/

	ΛΟΑΤΚΙ+ Εβραϊκή ομάδα: Keshet UK: https://www.keshetuk.org/
	ΛΟΑΤΚΙ+ Χριστιανική ομάδα: One Body One Faith: https://www.onebodyonefaith.org.uk/
	ΛΟΑΤΚΙ+ Καθολική ομάδα: Quest: https://questlgbti.uk/

«Έχω αντιμετωπίσει εκφοβισμό στη φυσική αγωγή. Όταν ήμουν ακόμη στο δημοτικό, είχαμε μάθημα γυμναστικής μαζί με μια άλλη τάξη. Συνεχώς φώναζαν ότι είμαι «ομοφυλοφυλη» και ότι άξιζα να πεθάνω. Με απείλησαν ότι θα με πληγώσουν. Ειλικρινά φοβήθηκα και η φυσική αγωγή άρχισε να με αηδιάζει».

(γυναίκα, άφυλη, 17 ετών)¹³

Το μέτρο	Εγκαταστάσεις χωρίς αποκλεισμούς: Αποδυτήρια και τουαλέτες ουδέτερου φύλου
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ
Περιγραφή του μέτρου	Η φυσική αγωγή, τα αποδυτήρια και οι σχολικές τουαλέτες είναι συχνά καταστάσεις συχνών συγκρούσεων και εκφοβισμού για τα άτομα ΛΟΑΤΚΙ+. Ως μέρος της συμπεριληπτικής πολιτικής ΛΟΑΤΚΙ+ στο <i>Bates College</i> , υπάρχουν τουαλέτες και αποδυτήρια για ουδέτερο φύλο ή εγκαταστάσεις αλλαγής και ντους για ένα άτομο, που επιτρέπουν στους τρανς και άλλους ΛΟΑΤΚΙ+ μαθητές να αλλάζουν για μαθήματα φυσικής αγωγής σε ασφαλές περιβάλλον.
Πηγή	Σύνδεσμος προς την υποσελίδα του επίσημου ιστότοπου του Bates College που ασχολείται με το θέμα των μαθητών ΛΟΑΤΚΙ+ (στα αγγλικά): https://www.bates.edu/oie/student-support-resources/lgbtqiap2-bates/#all-gender-τουαλέτες

Παραδείγματα καλής εκπαιδευτικής πολιτικής

«Είναι πολύ άβολο να έχω γραμμένο το παλιό μου όνομα, με το οποίο δεν θέλω πλέον να με βλέπουν, στα προσωπικά μου αντικείμενα (έγγραφα, διαβατήριο, πιστωτική κάρτα κ.λπ.)»
(τρανς άνδρας, πανσεξουαλικός, 14 ετών)¹⁴

Το μέτρο	Κυβερνητική καθοδήγηση για την υποστήριξη λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ μαθητών σε σχολεία και κολέγια
----------	---

¹³ Ibid.

¹⁴ Ibid.

Πολιτεία / περιοχή	Ουαλία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η κυβέρνηση της Ουαλίας έχει εκπονήσει μια ολοκληρωμένη έκθεση για την αύξηση της ένταξης των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ στην εκπαίδευση. Η κυβερνητική έκθεση συνοψίζει τα μέτρα ως εξής:</p> <p>Τα σχολεία και τα κολέγια θα πρέπει να :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ελέγχουν τα Προγράμματα Σπουδών και το περιεχόμενο των μαθημάτων για αποτελεσματική ενσωμάτωση της διαφορετικότητας και της ένταξης, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ΛΟΑΤΚΙ+. 2. Καταγράφουν περιπτώσεις ομοφοβικού, διφοβικού και τρανσφοβικού εκφοβισμού, εντοπίζοντας και αντιμετωπίζοντας τέτοιες τάσεις. 3. Παρέχουν τακτική εκπαίδευση σε όλο το προσωπικό για την αντιμετώπιση των διακρίσεων και την προώθηση της διαφορετικότητας, συμπεριλαμβανομένων των ζητημάτων ΛΟΑΤΚΙ+. <p>Οι τοπικές αρχές και οι κοινοπραξίες θα πρέπει να :</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Συνεργάζονται με εξωτερικούς συνεργάτες για να προσφέρουν ευκαιρίες επαγγελματικής μάθησης στο προσωπικό της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. 5. Διασφαλίζουν την προόδο στις σχέσεις και τη σεξουαλική εκπαίδευση μεταξύ των τομέων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Πηγή	<p>Πλήρης αναφορά (στα αγγλικά): https://www.estyn.gov.wales/thematic-report/celebrating-diversity-and-promoting-inclusion-good-practice-supporting-lesbian-gay</p>

Το μέτρο	Λίστα ελέγχου για την υποστήριξη φύλου για τρανς και ουδέτερου φύλου μαθητές
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η "Λίστα ελέγχου υποστήριξης για το φύλο για τρανς και ουδέτερου φύλου μαθητές" είναι ένα χρήσιμο εργαλείο για τη διοίκηση του σχολείου για να αξιολογήσει την τρέχουσα θέση τους όσον αφορά τη συμπερίληψη. Αυτή η λίστα ελέγχου χρησιμεύει ως ένας περιεκτικός οδηγός για τα σχολεία για την αξιολόγηση και εάν είναι απαραίτητο, τη βελτίωση των συνθηκών για την καλύτερη υποστήριξη των τρανσέξουαλ και ουδέτερου φύλου μαθητών, εντός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος. Χρησιμοποιώντας αυτή τη λίστα ελέγχου, τα ιδρύματα μπορούν να αντιμετωπίζουν συστηματικά τομείς που ενδέχεται να απαιτούν βελτίωση και να εργαστούν για τη δημιουργία ενός υποστηρικτικού χώρου χωρίς διακρίσεις για όλους τους μαθητές, ανεξάρτητα από την ταυτότητα φύλου τους.</p>
Πηγή	<p>Σύνδεσμος προς τη λίστα ελέγχου (στα Αγγλικά): https://hrc-prod-requests.s3-us-west-2.amazonaws.com/welcoming-</p>

	schools/documents/WS Gender Support Checklist Transgender and Non-Binary Students.pdf?mtime=2021cal=20071 Σύνδεσμος στον ιστότοπο του οργανισμού (στα αγγλικά) : https://welcomingschools.org/resources
--	---

Το μέτρο	Καθιέρωση Σχολικής Πολιτικής για τις Ρομαντικές/Σεξουαλικές Σχέσεις μεταξύ Δασκάλων και Μαθητών
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ
Περιγραφή του μέτρου	Το Πανεπιστήμιο της Αϊόβα δηλώνει μια πανεπιστημιακή πολιτική για τις ρομαντικές/σεξουαλικές σχέσεις μεταξύ καθηγητών και φοιτητών. Αυτή η πολιτική απαιτεί την εξάλειψη πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων όταν υπάρχει ρομαντική ή σεξουαλική σχέση μεταξύ ενός μέλους Σχολής και ενός φοιτητή (απαγορεύεται η διδασκαλία, η βαθμολόγηση ή η επίβλεψη του ακαδημαϊκού έργου του/της συζύγου).
Πηγή	Πανεπιστήμιο της Αϊόβα: https://opsmanual.uiowa.edu/community-policies/consensual-relationships-involving-students

Το μέτρο	Διατμηματικό Σχέδιο Δράσης για την πολιτική ΛΟΑΤΚΙ+
Πολιτεία / περιοχή	Βερολίνο
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Βερολίνο είναι πρωτοπόρος στην εθνική του πολιτική ΛΟΑΤΚΙ+. Η πρωτοβουλία «<i>Το Βερολίνο υποστηρίζει την αυτοδιάθεση και την αποδοχή της σεξουαλικής διαφορετικότητας</i>» (<i>Berlin supports self-determination and acceptance of sexual diversity - IGSV</i>) απευθύνεται σε όλους τους ανθρώπους που ζουν στο Βερολίνο και θέτει το πολιτικό πλαίσιο για όλες τις εργασίες της Γερουσίας του Βερολίνου σε θέματα ΛΟΑΤΚΙ. Το IGSV είναι ένα σχέδιο δράσης με 92 επιμέρους μέτρα χωρισμένα σε εννέα τομείς δράσης. Δύο είναι ρητά αφιερωμένα στην εκπαίδευση. Τα περισσότερα από τα 92 μέτρα έχουν ήδη ολοκληρωθεί ή υλοποιούνται επί του παρόντος.</p> <p>Η πρωτοβουλία του IGSV στοχεύει στην ενσωμάτωση της καταπολέμησης των διακρίσεων και της διαφορετικότητας, καθώς τα θέματα τομής στη δημόσια διοίκηση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διασφάλιση ότι οι δημόσιες υπηρεσίες ανταποκρίνονται περισσότερο στις ανάγκες των LGBTI. Επιπλέον, το Διατμηματικό Σχέδιο Δράσης αυξάνει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων συμβάλλοντας στη σύνδεση των διαφόρων τμημάτων τους, πράγμα που σημαίνει ότι όλες οι διοικήσεις της Γερουσίας συμμετέχουν στην εφαρμογή του.</p>
Πηγή	https://www.berlin.de/sen/lads/schwerpunkte/lgbti/igsv/

Το μέτρο	Σύσταση Επιτρόπου Εποπτείας για την Προστασία της Ισότητας
Πολιτεία / περιοχή	Σερβία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Η Σερβία έχει καθιερώσει τη θέση του Επιτρόπου Ισότητας βάσει του Νόμου περί Διακρίσεων. Πρόκειται για έναν ανεξάρτητο, αυτόνομο και εξειδικευμένο κρατικό φορέα που, μεταξύ άλλων, υλοποιεί εκπαιδευτικές δραστηριότητες με στόχο την αποτροπή των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας.</p> <p>Ένα από αυτά είναι η Ομάδα Νέων Επιτρόπων «Discrimination Busters». Αυτό το πάνελ αποτελείται από παιδιά και νέους εφήβους που συμμετέχουν σε εργαστήρια και δραστηριότητες που προετοιμάζονται από τον σημερινό Επίτροπο Ισότητας. Ο Επίτροπος εξηγεί στους συμμετέχοντες τα θέματα των διακρίσεων, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας. Οι συμμετέχοντες στην επιτροπή μαθαίνουν να εκφράζουν τις απόψεις τους για τις διακρίσεις και τις αιτίες τους, καθώς και να σχεδιάζουν αποτελεσματικά προγράμματα πρόληψης και δραστηριότητες κατά των διακρίσεων. Το πρόγραμμα βασίζεται, επίσης, στη διάδοση της γνώσης και της τεχνογνωσίας που έχουν αποκτήσει οι συμμετέχοντες στην ευρύτερη κοινότητα και σε ομάδες ομοτίμων.</p>
Πηγή	<p>Θέση Επιτρόπου Ισότητας: https://ravnopravnost.gov.rs/en/background-information/Discrimination Busters“ Panel of Young Commissioners: http://ravnopravnost.gov.rs/en/children-should-be-taught-tolerance-and-respect-for-diversity/</p>

Το μέτρο	Διαδικτυακή πλατφόρμα για ΛΟΑΤ Ενιαία Εκπαίδευση σε Εθνικό Επίπεδο
Πολιτεία / περιοχή	Σκωτία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Από το 2021, η Σκωτία έχει επιβάλει τη συνεκπαίδευση ΛΟΑΤΚΙ+ ως εθνική απαίτηση για τα σχολεία. Η πλατφόρμα lgbteducation.scot χρησιμεύει ως εργαλείο που αγκαλιάζει πλήρως αυτήν την εθνική προσέγγιση, ενθαρρύνοντας τα σχολεία να υιοθετήσουν μια προληπτική εκπαιδευτική στάση ενάντια στις προκαταλήψεις και τον εκφοβισμό. Το εργαλείο είναι δομημένο σε τρεις φάσεις, καθεμία από τις οποίες υποστηρίζεται από πόρους όπως πρότυπα σχεδιασμού και έγγραφα ανάπτυξης. Αυτοί οι πόροι βοηθούν τα σχολεία να ευθυγραμμίσουν τις προσπάθειές τους με τις συγκεκριμένες αξίες και το περιβάλλον τους. Για να υποστηρίξει αυτή την πρωτοβουλία, η κυβέρνηση της Σκωτίας έχει εφαρμόσει μια Εθνική Πρόβλεψη Εκπαίδευσης δύο σταδίων για την ΛΟΑΤ εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς. Αυτή η εκπαίδευση έχει σχεδιαστεί για δασκάλους πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης στη Σκωτία. Με την επιτυχή ολοκλήρωση κάθε σταδίου του προγράμματος, τα σχολεία</p>

	λαμβάνουν ένα πιστοποιητικό, το οποίο σηματοδοτεί τη δέσμευσή τους να προωθήσουν ένα πιο ενιαίο και υποστηρικτικό εκπαιδευτικό περιβάλλον για όλους τους μαθητές.
Πηγή	Σύνδεσμος στο εργαλείο υλοποίησης: https://lgbteducation.scot/toolkit/

«Κάποτε με έκλεισε ένα μέλος του προσωπικού στις τουαλέτες των δασκάλων, όπου έπρεπε να πάω «για να μην κριθεί το σχολείο επειδή πήγαινα στις τουαλέτες των αγοριών». Ο εργάτης μου συμπεριφέρθηκε εντελώς ανάρμοστα και αρνήθηκε να με αφήσει να μπω στις τουαλέτες των αγοριών παρά την επιμονή μου να μου επιτραπεί να μπω στις τουαλέτες των αγοριών. Όταν στη συνέχεια ζήτησα συγγνώμη από τη διευθύντρια, έπεσε πάνω μου λέγοντας ότι, δεν θα μπορούσα να περιμένω ειδική μεταχείριση και ότι θα έπρεπε να είμαι ευγνώμων που με είχαν φιλοξενήσει μέχρι τώρα».

(ουδέτερο φύλο, αμφιφυλόφιλο, 19 ετών)¹⁵

Το μέτρο	Όλοι αλλάζουν: Σεβασμός στη Διαφορετικότητα των Φύλων στα Αποδυτήρια
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ, Σάντα Μόνικα
Περιγραφή του μέτρου	Μια αποτελεσματική προσέγγιση για τη διατήρηση ενός ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς περιβάλλοντος αποδυτηρίων αποτελεί παράδειγμα της διαδικτυακής εκπαίδευσης με τίτλο «Everybody Changes: Respecting Gender Diversity in Changing Rooms». Αυτή η εκπαιδευτική πρωτοβουλία περιλαμβάνει 13 ενότητες, που απαιτούν λίγο περισσότερα από 30 λεπτά για να ολοκληρωθεί. Το περιεκτικό περιεχόμενο της εκπαίδευσης καλύπτει διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένης της ορολογίας που σχετίζεται με την ποικιλομορφία των φύλων, τις συνέπειες των διακρίσεων σε βάρος των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων και τη σεβαστή χρήση των αντωνυμιών. Παρέχοντας προσβάσιμη και ενημερωτική διαδικτυακή εκπαίδευση, αυτό το παράδειγμα συμβάλλει στη δημιουργία ευαισθητοποίησης, στην προώθηση της κατανόησης και στην προώθηση μιας κουλτούρας σεβασμού στους χώρους των αποδυτηρίων .
Πηγή	Σύνδεσμος για το μάθημα: https://speakingoftransgender.com/transgender-training-and-course

Το μέτρο	Διασφάλιση της κοινωνικής ασφάλισης χωρίς αποκλεισμούς: Ολοκληρωμένη φροντίδα για ΛΟΑΤ+ Άτομα σε εθνικό επίπεδο
Πολιτεία / περιοχή	Ολλανδία
Περιγραφή του μέτρου	Η κυβέρνηση εργάζεται για να ενθαρρύνει τα σχολεία να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στους ΛΟΑΤΚΙ+ για να βελτιώσουν την κοινωνική ασφάλιση των ατόμων που η σεξουαλική τους προτίμηση ή ταυτότητα

¹⁵ Ibid.

	<p>φύλου διαφέρουν από το σύννηθες (queer ατόμων). Το έργο ξεκίνησε από το Υπουργείο και συνδέεται με το πρόγραμμα επιχορήγησης για τη χρηματοδότηση δραστηριοτήτων τα τελευταία δύο χρόνια σε δημοτικά σχολεία (7^η και 8^η τάξη) και στην πρώτη διετία (1^η και 2^η) της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Τα σχολεία του πιλοτικού έργου επρόκειτο να εισαγάγουν τουλάχιστον 6 στοιχεία: ενημερωτικές συναντήσεις με εξωτερικούς εμπειρογνώμονες, μαθήματα κοινωνικής αλληλεπίδρασης για μαθητές, κατάρτιση ή παροχή συμβουλών για εκπαιδευτικούς· προσοχή στα τακτικά μαθήματα για τη σεξουαλικότητα και τη διαφορετικότητα των φύλων· μετέπειτα φροντίδα και γονική συμμετοχή. Τα σχολεία έπρεπε να αποφασίσουν δωρεάν πώς να εφαρμόσουν αυτά τα στοιχεία.</p>
Πηγή	Κυβερνητική ιστοσελίδα: https://english.scp.nl/

Το μέτρο	Πρακτικά βήματα για την ενίσχυση της ικανότητας φύλου στις πανεπιστημιακές διαδικασίες
Πολιτεία / περιοχή	Αυστρία
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Παιδείας, Επιστήμης και Έρευνας της Αυστρίας έχει λάβει προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ισότητας των φύλων στα πανεπιστήμια, δημιουργώντας μια ομάδα εργασίας. Η εντολή αυτής της ομάδας είναι η «ανάπτυξη και επέκταση των ικανοτήτων στον τομέα της ισότητας των φύλων στα πανεπιστήμια». Στη συνέχεια, η ομάδα εργασίας διατύπωσε μια σύσταση με τίτλο: <i>Ενίσχυση της ικανότητας για το φύλο στις πανεπιστημιακές διαδικασίες</i> (στο πρωτότυπο: <i>Verbreiterung von Genderkompetenz in hochschulischen Prozessen</i>). Αυτή η σύσταση περιγράφει πρακτικά βήματα που μπορούν να εφαρμόσουν τα πανεπιστήμια για να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σε θέματα ισότητας των φύλων στο πανεπιστημιακό περιβάλλον και να τα ενσωματώσουν βαθύτερα στα <i>Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (AEI)</i>. Αυτά τα μέτρα αποσκοπούν στην προώθηση μιας ατμόσφαιρας χωρίς αποκλεισμούς και ισότητας στα ακαδημαϊκά ιδρύματα στην Αυστρία.</p>
Πηγή	Έγγραφο (στα γερμανικά) - Διεύρυνση της ικανότητας φύλου στις πανεπιστημιακές διαδικασίες: https://www.bmbwf.gv.at/dam/jcr:e7ed5a8e-bcc3-46c4-b29a-13ec15eedb8c/HSK_Endbericht-Genderkompetenz_Langfassung

Το μέτρο	Παρουσίαση Επίσημης Δήλωσης Απόρριψης Απαράδεκτης Συμπεριφοράς
Πολιτεία / περιοχή	ΗΠΑ και ΗΒ

Περιγραφή του μέτρου	<p>Το Πανεπιστήμιο του Χάρβαρντ ή το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης δηλώνουν οποιαδήποτε μορφή σεξουαλικής παρενόχλησης ως απαράδεκτη συμπεριφορά. Για την εξάλειψη του φαινομένου, είναι χρήσιμο να δημιουργηθεί ένα επίσημο έγγραφο που να ορίζει τον όρο σεξουαλική παρενόχληση, να περιγράφει απαράδεκτη και επικίνδυνη συμπεριφορά, διαδικασίες καταγγελίας, διαδικασίες διαχείρισης υποθέσεων, προτεινόμενες κυρώσεις και, όπου χρειάζεται, να το καθιστά υποχρεωτικό για φοιτητές, καθηγητές και άλλο προσωπικό/αξιωματούχους του κολεγίου, να υποβληθούν σε εκπαίδευση σεξουαλικής παρενόχλησης. Το έγγραφο έχει συχνά τη μορφή μιας πολιτικής του Πρύτανη ή του Κοσμήτορα ή άλλου εγγράφου με πανεπιστημιακές επιπτώσεις ή με τη μορφή υποενότητας κώδικα ηθικής δεοντολογίας. Στα ξένα πανεπιστήμια, συνήθως υπάρχουν και τα δύο έγγραφα, με τον κώδικα δεοντολογίας να είναι πιο γενικός και να δηλώνει απόρριψη της σεξουαλικής παρενόχλησης ή του εκφοβισμού, ακολουθούμενα από μέτρα που περιγράφουν λεπτομερώς συγκεκριμένους μηχανισμούς και διαδικασίες.</p>
Πηγή	<p>Επίσημα έγγραφα (στα αγγλικά):</p> <p>Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://edu.admin.ox.ac.uk/harassment-advice#/ • https://edu.admin.ox.ac.uk/university-policy-on-harassment <p>Πανεπιστήμιο Χάρβαρντ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://www.hupd.harvard.edu/sexual-and-gender-based-harassment-policy

Το μέτρο	<p>Πρωτοβουλία Ενιαίας Εκπαίδευσης: Ανάπτυξη διδακτικού υλικού για θέματα ΛΟΑΤΚΙ+ και πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης</p>
Πολιτεία / περιοχή	<p>Ρουμανία</p>
Περιγραφή του μέτρου	<p>Το έργο που ονομάζεται «<i>Ηρθε η ώρα για την καταπολέμηση των διακρίσεων LGBT στα Ρουμανικά λύκεια</i>» είχε ως πρωταρχικό στόχο την ενίσχυση της κατανόησης των ζητημάτων ΛΟΑΤΚΙ+ στη Ρουμανία για την αποτελεσματική καταπολέμηση των ομοφοβικών διακρίσεων και του εκφοβισμού. Ως μέρος της συνολικής προσέγγισής του, το έργο περιλάμβανε την κατάρτιση εκπαιδευτικών στην εφαρμογή νέων προγραμμάτων σπουδών που σχετίζονται με την ιστορία των ΛΟΑΤΚΙ+ της Ρουμανίας. Επιπλέον, οδήγησε στη δημιουργία ενός εγχειριδίου ειδικά σχεδιασμένου για μαθητές γυμνασίου, παρέχοντάς τους πληροφορίες για το πώς να καταπολεμήσουν ενεργά τις διακρίσεις στο άμεσο περιβάλλον τους.</p> <p>Ως περαιτέρω αποτέλεσμα, το έργο δημιούργησε μια προσβάσιμη πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης, ενισχύοντας τη διάδοση της</p>

	γνώσης και των πόρων που σχετίζονται με την καταπολέμηση των διακρίσεων απέναντι στους ΛΟΑΤΚΙ+ στα ρουμανικά λύκεια. Συνδυάζοντας την κατάρτιση εκπαιδευτικών, την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, τη συμμετοχή των μαθητών μέσω εγχειριδίων και τη χρήση σύγχρονων πλατφορμών ηλεκτρονικής μάθησης, το έργο είχε ως στόχο να δημιουργήσει ένα ενιαίο και ενημερωμένο εκπαιδευτικό περιβάλλον στη Ρουμανία.
Πηγή	Περισσότερες πληροφορίες για το έργο στη διεύθυνση: https://eeagrants.org/archive/2009-2014/projects/RO09-0235

Μια εικόνα για την Ιταλία: η τρέχουσα κατάσταση της συμπερίληψης ΛΟΑΤΚΙ+ σε εκπαιδευτικά πλαίσια

Ξεκινώντας από την ήδη συζητημένη και τελικά αποτυχημένη πορεία του λεγόμενου νομοσχεδίου Zan, που εξετάστηκε και αναλύθηκε λεπτομερώς στην αρχική έκβαση του έργου μας, το ιταλικό πλαίσιο, δυστυχώς, δεν φαίνεται ιδιαίτερα ευνοϊκό όσον αφορά την ένταξη των ΛΟΑΤΚΙ+, ειδικά στην εκπαίδευση σε κάθε επίπεδο και τύπο.

Από σήμερα, ποιος είναι ο συγκεκριμένος χώρος ελιγμών που διαθέτουν οι υπεύθυνοι για τη διαχείριση σχολείων, εκπαιδευτικών κέντρων και ινστιτούτων κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για ενήλικες, για να κάνουν τη διδασκαλία, το περιβάλλον και τα προγράμματα σπουδών τους πιο ευνοϊκά για τη γνώση, την ενσωμάτωση και τον σεβασμό προς οποιαδήποτε μορφή και έκφραση της σεξουαλικότητας, του φύλου και της ταυτότητας;

Στην πράξη, αυτή τη στιγμή είναι δυνατό να προχωρήσουμε μόνο σποραδικά και με βάση τη συγκεκριμένη ατομική βούληση του εξεταζόμενου εκπαιδευτικού ιδρύματος ή κέντρου, δυνάμει της, κατά περίπτωση, αυτονομίας του. Ένα πρακτικό και σημαντικό παράδειγμα είναι η λεγόμενη "alias career", όπου οι μαθητές μπορούν να υποβάλουν αίτηση για να ενεργοποιήσουν μια καριέρα ψευδώνυμου, δηλαδή να αντικαταστήσουν το νόμιμο όνομά τους με ένα «επιλεγμένο» όνομα, δηλαδή η δυνατότητα, που υπάρχει τώρα σε περισσότερα από 200 ιταλικά σχολεία ή/και άλλα εκπαιδευτικά κέντρα, τα τρανσέξουαλ άτομα να αλλάξουν το όνομά τους στο ηλεκτρονικό μητρώο και σε οποιοδήποτε άλλο έγγραφο που εκδίδεται από το ίδρυμα. Δεδομένου ότι δεν υπάρχουν εθνικές ή υπουργικές κατευθυντήριες γραμμές, δηλαδή, δεν υπάρχει ενιαίο και επίσημα «εγκεκριμένο» πρωτόκολλο, κάθε

μεμονωμένο ίδρυμα μπορεί πράγματι να εφαρμόσει αυτήν την πρακτική χωρίς αποκλεισμούς, αλλά ουσιαστικά ως ένα είδος «παραχώρησης»: όλα εξαρτώνται από τη βούληση και την ευαισθησία της διεύθυνσης του σχολείου και το ατομικό συμβούλιο.

Από την άλλη πλευρά, όπως αναφέρεται σε πρόσφατη έρευνα ¹⁶, οι Ιταλοί τάσσονται σε μεγάλο βαθμό υπέρ της αναγνώρισης των δικαιωμάτων των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, ακόμη και εντός του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος, από την πρώιμη παιδική ηλικία μέχρι την τριτοβάθμια εκπαίδευση. Αυτή η ανάγκη υπογραμμίστηκε έντονα κατά τις διαμαρτυρίες του περασμένου φθινοπώρου-χειμώνα (2022-2023), με αποκορύφωμα το Συμβούλιο του Σχολείου, με αιτήματα για περαιτέρω «συμπερίληψη» ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ στη σχολική κοινότητα, όπως η εισαγωγή της «alias» καριέρας και «ουδέτερους» χώρους υγιεινής.

Μεταξύ των 1.800 μαθητών λυκείου που ερωτήθηκαν στην αναφερόμενη και προαναφερθείσα έρευνα, το 58% εκφράζει απόλυτη συμφωνία με σημαντική επέκταση των δικαιωμάτων των μαθητών ΛΟΑΤΚΙ+, ενώ ένα επιπλέον 25% κλίνει προς την έγκριση. Ωστόσο, παρά αυτά τα συναισθήματα, πολλά σχολεία εξακολουθούν να διστάζουν να αντιμετωπίσουν αυτά τα ζητήματα. Σχεδόν οι μισοί από τους ερωτηθέντες (44%) αποκαλύπτουν ότι στα σχολεία ή στα πανεπιστήμια τους (ή σε οποιοδήποτε άλλο εκπαιδευτικό κέντρο), ελάχιστα λαμβάνονται υπόψη θέματα όπως ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η ταυτότητα φύλου. Ένα σχετικό 34% μάλιστα περιγράφει αυτά τα θέματα ως σχεδόν ταμπού στους θεσμούς τους. Μόνο 1 στους 5 μαθητές έχει συχνά την ευκαιρία να συζητήσει αυτά τα θέματα στην τάξη.

Αξίζει να σημειωθεί ότι δεν έχουν όλοι οι μαθητές την ίδια οπτική. Ενώ πάνω από 8 στους 10 είναι πλήρως ή εν μέρει έτοιμοι για μια αλλαγή, το υπόλοιπο 17% μοιράζεται μεταξύ εκείνων που είναι «έντονα κατά» και εκείνων που είναι απολύτως αντίθετοι. Αυτή η απόκλιση επηρεάζεται εν μέρει από την ατμόσφαιρα στο σπίτι: μόνο το 16% επιβεβαιώνει ότι έχει γονείς που υποστηρίζουν τον σκοπό, ενώ ένα σημαντικό 32% αναφέρει ότι η οικογένεια αντιτίθεται στην ΛΟΑΤΚΙ+ ενσωμάτωση στα σχολεία. Επιπλέον, ένα ντροπαλό 19% παραδέχεται ότι δεν συζητά καθόλου αυτά τα θέματα μέσα στις οικογένειές του. Παρά την πρόοδο, υπάρχει ακόμη πολλή δουλειά που πρέπει να γίνει, ειδικά όσον αφορά πρωτοβουλίες, όπως η ήδη περιγραφείσα και αναφερθείσα "alias career" για μαθητές που

¹⁶<https://www.skuola.net/news/inchiesta/scuola-diritti-lgbtq-sondaggio-studenti.html>

δεν προσδιορίζονται ως "άνδρες" ή "γυναίκες." Μόνο το 10% αναφέρει την ενεργοποίησή της στα σχολεία τους. Οι μισοί από τους ερωτηθέντες (50%) δηλώνουν ότι, αν και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από ορισμένους μαθητές, η ενεργοποίηση αυτού του εργαλείου δεν έχει προγραμματιστεί επί του παρόντος, ενώ οι υπόλοιποι είτε δεν έχουν πληροφορίες είτε δεν έχουν συμμαθητές που μπορεί να το χρειαστούν.

Επιπλέον, σε περιπτώσεις που έχει ενεργοποιηθεί το «alias career», η πρωτοβουλία προέρχεται κυρίως από φοιτητές (77% με συγκεκριμένα αιτήματα). Η εισαγωγή «ουδέτερων» χώρων υγιεινής αντιμετωπίζει παρόμοιες προκλήσεις, με μόνο το 17% να έχει πρόσβαση, ενώ το 72% δεν έχουν βρει δεκτικό σχολείο, οδηγώντας συχνά σε διαμαρτυρίες (32%) ή τουλάχιστον σε επίσημο αίτημα (58%). Μόνο 1 στα 10 σχολεία έλαβε αυτόνομα αυτές τις αποφάσεις.

Τελικά, η πλήρης συμπερίληψη παραμένει ένας μακρινός στόχος. Παρά το γεγονός ότι περισσότεροι από τους μισούς επιβεβαιώνουν την παρουσία ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ στα σχολεία τους, με το 18% να αναγνωρίζεται ως μέρος της κοινότητας, μόνο το 28% αντιλαμβάνεται μια ατμόσφαιρα χωρίς αποκλεισμούς. Η πλειοψηφία (53%) αναγνωρίζει επεισόδια διαφωνίας και διακρίσεων και το 19% αναφέρει συχνό αποκλεισμό.

Οι μαρτυρίες μαθητών αποκαλύπτουν περιπτώσεις μισαλλοδοξίας στα σχολεία. Σχεδόν τα δύο τρίτα δεν έχουν δει ποτέ ομοφοβική βία, αλλά 1 στους 4 γνωρίζει ή έχει δει σπάνια περιστατικά. Ένας στους 10 αναφέρει συχνή βία και σε περιπτώσεις επαναλαμβανόμενης βίας, το σχολείο συχνά δεν έκανε καμία ενέργεια (39%) ή εξέδιδε μόνο λεκτικές επιπλήξεις (38%). Μόνο το 18% αναφέρει αναστολές σε βάρος των δραστών.

Συνοψίζοντας, το σενάριο που περιγράφεται υπογραμμίζει την ανάγκη για περισσότερες προσπάθειες στα σχολεία σχετικά με τα δικαιώματα ΛΟΑΤΚΙ+. Οι μαθητές καλούν σε διάλογο, θέλοντας να ακουστούν και να γίνουν κατανοητοί. Οι προτεινόμενες λύσεις περιλαμβάνουν θεματικές ημέρες και υπηρεσίες ακρόασης με ειδικούς. Συνολικά, στόχος είναι να προωθηθεί ο διάλογος, τονίζοντας τη σημασία των εκστρατειών ευαισθητοποίησης και της κατάρτισης των εκπαιδευτικών. Η άμεση εμπλοκή των ατόμων ΛΟΑΤΚΙ+ στην παροχή μαθημάτων και την ανταλλαγή προσωπικών εμπειριών θεωρείται κρίσιμη. Οι μαθητές υποφέρουν από την απουσία μιας γνήσιας συζήτησης στα σχολεία για ένα θέμα που δεν πρέπει πλέον να αγνοείται. Το «Σταμάτα να αποφεύγεις το θέμα» ξεχωρίζει ως μια από τις πιο επαναλαμβανόμενες φράσεις των μαθητών, υπογραμμίζοντας ότι ορισμένα κοινωνικά εμπόδια εξακολουθούν να υφίστανται.

Όμως η μάχη δεν έχει τελειώσει...

Η Διοίκηση του Καπιτωλίου σκοπεύει να προτείνει στα σχολεία όλων των βαθμίδων της πόλης τη δεύτερη έκδοση του «Εκπαιδευτικού Χάρτη Πόλης - ακαδημαϊκό έτος 2023/2024 - που προωθείται από την Πρωτεύουσα της Ρώμης για τα σχολεία της πόλης» (εφεξής ο Χάρτης). Αυτή η πρωτοβουλία αντιπροσωπεύει μια ευρεία προσφορά δωρεάν εκπαιδευτικών και μορφωτικών δραστηριοτήτων με στόχο την προώθηση πολιτιστικών ευκαιριών, την προσωπική ανάπτυξη, την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης, την ενασχόληση με τις τέχνες, καθώς και ευκαιρίες που εκπαιδεύουν την ιθαγένεια και τη συμμετοχή. Αυτή η προσπάθεια επιδιώκει να ενσωματωθεί στις εκπαιδευτικές προσφορές των σχολείων. »¹⁷

Το παρατιθέμενο κείμενο είναι η περίληψη μιας εκδήλωσης ενδιαφέροντος που προωθείται και δημοσιεύεται από τη διοίκηση του Καπιτωλίου, δηλαδή τον Δήμο της Ρώμης, την πρωτεύουσα της Ιταλίας. Μεταξύ των πολλών σημείων που πρέπει να αναπτυχθούν με τη μορφή δωρεάν εκπαιδευτικών και μορφωτικών δραστηριοτήτων για εκπαιδευτικούς και μαθητές, που κυμαίνονται από τη βιωσιμότητα και την προστασία του περιβάλλοντος έως τα δικαιώματα του πολίτη, υπάρχει επίσης η συμπερίληψη θεμάτων ΛΟΑΤΚΙ+. Συνολικά, είναι μια αξιόπαινη και υψηλού επιπέδου πρωτοβουλία, όχι μόνο για τα προωθούμενα θέματα αλλά και για την προθυμία ενίσχυσης και οικοδόμησης ουσιαστικών σχέσεων μεταξύ της δημόσιας εκπαίδευσης και των ιδιωτικών ενώσεων, για παράδειγμα. Επιπλέον, είναι ένας ενάρετος δρόμος καθώς λειτουργεί με την παντελή απουσία εθνικών και υπουργικών κατευθυντήριων γραμμών, πρωτοκόλλων, πρωτοβουλιών και διαγωνισμών: για άλλη μια φορά, είναι οι «τοπικοί» θεσμοί που κινούνται, με τη δική τους αυτονομία, προς μια ολιστική βελτίωση των εκπαιδευτικά περιβάλλοντα και οι κύριοι παράγοντες τους.

Αναλυτικά, όπως γράφτηκε παραπάνω, μεταξύ των ιδεών που παρουσιάστηκαν, είναι η εισαγωγή μιας σειράς συνεδριών σε σχολεία και τοποθεσίες συλλόγων ΛΟΑΤΚΙ+ για την «ενθάρρυνση της ευαισθητοποίησης για συγκεκριμένα θέματα που σχετίζονται με την κοινότητα» και «την αποτροπή πιθανών διακρίσεων με βάση την ταυτότητα φύλου και τον σεξουαλικό προσανατολισμό να οικοδομήσουμε μια ειρηνική κοινωνία που θα βασίζεται στον σεβασμό και την αξιοπρέπεια κάθε ατόμου».

¹⁷<https://www.comune.roma.it/web/it/informazione-di-servizio.page?contentId=IDS1044162>

Αυτό που παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον είναι η διαμάχη που ακολούθησε γρήγορα, υπογραμμίζοντας πόσα πολλά πρέπει να γίνουν ακόμη για να σχεδιαστεί, στο ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα, μια πιθανή πορεία προς την πραγματική πολιτιστική ένταξη ΛΟΑΤΚΙ+.

"Με το πρόσχημα της συμπερίληψης, πάντα αποκρύπτεται ο ίδιος στόχος: η διάδοση της ιδεολογίας του φύλου στους νεότερους. Στο σχολείο, διδάσκουμε, δεν κατηχούμε. Στο σχολείο, κάποιος πρέπει να σπουδάσει ιστορία, νομικά, ιταλικά. Όχι κηρύγματα για τους ΛΟΑΤΚΙ." (Baldassarre, αξιολογητής του Συνδέσμου, συντηρητική πτέρυγα)

"Φαίνεται λίγο περίεργο ότι δεν υπάρχουν συσχετισμοί με διαφορετική άποψη, υποστήριξη της οικογένειας και της ζωής: ένα πράγμα είναι να εκπαιδεύεις για την ανεκτικότητα και τον σεβασμό, ένα άλλο είναι να ενσταλάξεις στα παιδιά, ακόμη και στα μικρά, την πεποίθηση ότι η σεξουαλικότητα και η στοργή είναι κάτι ρευστό, που πρέπει να αλλάξει ή να τροποποιηθεί ανάλογα με τις ανάγκες." (Barbato, αξιολογητής των Brothers of Italy, συντηρητική πτέρυγα)

"Η συμπεριφορά του Καπιτωλίου είναι περίπλοκη καθώς προσκαλεί παιδιά από όλα τα σχολεία σε εκπαιδευτικές επισκέψεις σε ενώσεις ΛΟΑΤΚΙ, χωρίς να προσδιορίζει το περιεχόμενο αυτών των μαθημάτων και παραβλέποντας το δικαίωμα των γονέων να ενημερώνονται." (Iannarelli, περιφερειακός σύμβουλος του Λάτσιο, συντηρητική πτέρυγα, Brothers of Italy)

Αυτές είναι μερικές από τις δηλώσεις, που κοινοποιούνται στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή μέσω τοπικών και εθνικών ειδησεογραφικών ειδήσεων, που αντιπροσωπεύουν το περιεχόμενο και τον στόχο των αντιπαραθέσεων ενάντια στον οδικό χάρτη του Καπιτωλίου και, γενικά, ενάντια σε οποιαδήποτε άλλη πιθανή πρωτοβουλία που, έστω και προαιρετική και εξωσχολική, επιλέγει να εισαγάγει τους όρους «φύλο» και «ΛΟΑΤΚΙ+» σε εκπαιδευτικά, μορφωτικά, σχολικά, επαγγελματικά ή πανεπιστημιακά πλαίσια στην Ιταλία. Απαιτείται σαφήνεια και γνήσια κατανόηση της πρότασης και του περιεχομένου της, όπως στην περίπτωση του ήδη συζητημένου νομοσχεδίου Zan, το οποίο μπορεί εύκολα να αφομοιωθεί από άλλα ιδρύματα, διοικήσεις και εκπαιδευτικά ιδρύματα για να ενισχύσουν τις δυνατότητες της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς των ΛΟΑΤΚΙ+.

Στην πραγματικότητα, το μόνο (δυστυχώς) σημείο στον οδικό χάρτη του Καπιτωλίου που επικεντρώνεται ειδικά σε ζητήματα ΛΟΑΤΚΙ+ είναι το έργο νούμερο 2 (από 190 συνολικά) στον χάρτη, το οποίο η διοίκηση έχει τίτλο "Ti presento Andrea – Journey into the LGBTQIA+ Community," με την υποστήριξη του Τμήματος Ίσων Ευκαιριών.

Αναλυτικά, τι είναι και τι θα συνεπαγόταν; Απευθύνεται σε μαθητές γυμνασίων και λυκείων, τεχνικών ιδρυμάτων, αλλά και ιδιαίτερα σε ενήλικες και οικογένειες, το πρόγραμμα θα αποτελείται από έναν ουσιαστικά περιορισμένο αριθμό μηνιαίων συνεδριών, η καθεμία διάρκειας λίγων ωρών, που θα πραγματοποιούνται σε εκπαιδευτικά και εκπαιδευτικά ιδρύματα ή σε οι τοποθεσίες των ενώσεων «κατηγορίας». Ιταλικές οντότητες που δραστηριοποιούνται εδώ και δεκαετίες στην προώθηση των δικαιωμάτων, του πολιτισμού, της ένταξης ΛΟΑΤΚΙ+ σε οποιονδήποτε τομέα θα συμμετάσχουν σε αυτό το έργο: Famiglie Arcobaleno, Genderlens, Arcigay, καθώς και ο Ερυθρός Σταυρός και η AICS. Το πρόγραμμα του εργαστηρίου, ακόμα αρκετά προκαταρκτικό, θα επικεντρωθεί σε μια γενική «βασική ευαισθητοποίηση» των θεμάτων ΛΟΑΤΚΙ+, αντιμετωπίζοντας θέματα όπως οι ομόφυλες οικογένειες και τα παιδιά τους, η σημασία της εξάπλωσης της «σταδιοδρομίας του ψευδώνυμου», παρέχοντας μια επισκόπηση των τεράστιος κόσμος συναισθηματικών και σχεσιακών προσανατολισμών. Στην ουσία, δεν διαφέρει πολύ από τους πόρους και το περιεχόμενο που προωθούνται και παράγονται από τη συνεργασία Streets Aligned.

Η σημαντική διαμάχη προκύπτει από το γεγονός ότι, στο προσχέδιο, η γονική συναίνεση για πιθανούς ανήλικους συμμετέχοντες δεν φαίνεται να προσδιορίζεται. Αλλά, πάνω απ' όλα, υπάρχει απουσία «διαφορετικών προοπτικών», δηλαδή συντηρητικών και θρησκευτικών εμπνευσμένων απόψεων, σαν να μην εκπροσωπούσαν ήδη ευρέως σε κάθε πιθανό ιταλικό εκπαιδευτικό ή εκπαιδευτικό περιβάλλον.

Τι γίνεται με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση;

Ήδη το 2018, η UNESCO υποστήριξε ότι «η σεξουαλική εκπαίδευση στα σχολεία δίνει τη δυνατότητα στα παιδιά και τους εφήβους να αποκτήσουν γνώσεις, δεξιότητες, στάσεις και αξίες που θα τους ενδυναμώσουν να συνειδητοποιήσουν τον εαυτό τους, σεβόμενοι την υγεία, την ευημερία και την αξιοπρέπειά τους».¹⁸

¹⁸https://media2-col.corriereobjects.it/dataroom/2023/rapporto_unesco.pdf

Στην Ιταλία, η συζήτηση χρονολογείται από το μακρινό έτος 1902 όταν το Υπουργείο Παιδείας απάντησε σε έρευνα που ζητούσε τη δημιουργία μαθημάτων για την πρόληψη των αφροδίσιων ασθενειών. Η αρχική προσπάθεια ψήφισης νόμου που εισάγει μαθήματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης χρονολογείται από το 1975, με τουλάχιστον 16 κοινοβουλευτικές προτάσεις έκτοτε, **όλες ανεπιτυχείς**.

Πιο πρόσφατα, στις 22 Νοεμβρίου 2023, τέσσερις ημέρες μετά την ανακάλυψη της σορού της Giulia Cecchettin, η νεαρή Βενετσιάνικη δολοφονημένη από τον πρώην φίλο της, μια υπόθεση γυναικοκτονίας που έχει απήχηση βαθιά στο κοινό, συγκεντρώνοντας σημαντική προσοχή από τα ιταλικά μέσα ενημέρωσης, ο Υπουργός G. Valditara παρουσίασε το έργο για να συστήσει την «Εκπαίδευση Σχέσεων»: 30 ώρες ετησίως μαθήματα για μαθητές γυμνασίου, με στόχο να τους ενημερώσει για τις συμπεριφορές τους και τις συνέπειες, συμπεριλαμβανομένων των νομικών. Αυτά τα μαθήματα θα πρέπει να παραμείνουν εκτός του προγράμματος σπουδών, να γίνονται εθελοντικά μετά το σχολείο. Σε μετάφραση, ούτε αυτή τη φορά θα θεσπιστεί νόμος για τη σεξουαλική αγωγή εντός του σχολικού προγράμματος.

Το αποτέλεσμα είναι ότι σήμερα, οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες είναι ασυνεπείς και αφήνονται, πάλι, στην καλή θέληση των διευθυντών των σχολείων και των περιφερειών. Το ακαδημαϊκό έτος 2016/2017, τα πιο πρόσφατα αναλυμένα, από 5.364 δημόσια λύκεια, ούτε καν 1.400 δεν υλοποίησαν προγράμματα σεξουαλικής αγωγής και προώθησης ασφαλούς συμπεριφοράς. Σε πολλές περιπτώσεις, η διάρκεια των δραστηριοτήτων ήταν μόνο τρεις συνεδρίες, συνολικά έξι ώρες, εστιάζοντας κυρίως σε μεταδοτικές ασθένειες, σχέσεις και σεξουαλικότητα. Τα σχολεία στις κεντρικές-βόρειες περιφέρειες και στις μεγάλες πόλεις είναι τα πιο δραστήρια, με μόνο το 17% των δραστηριοτήτων να αφορούν νέους στο Νότο. Μόνο 13 έργα (από τα 232) στόχευαν τα δημοτικά σχολεία, παρά τη σύσταση του ΠΟΥ ότι τα παιδιά πρέπει να «μάθουν την έννοια του αποδεκτού, εθελοντικού, ίσου, κατάλληλου για την ηλικία και του φύλου που ταιριάζει στο πλαίσιο» από το δημοτικό σχολείο και μετά. Φυσικά, οι εξαιρέσεις επικεντρώθηκαν σχεδόν αποκλειστικά σε ετεροφυλοφιλικές συμπεριφορές και τάσεις, με απόλυτη σιωπή σχετικά με την ομοφυλοφιλία ή οποιαδήποτε άλλη μορφή σεξουαλικής έκφρασης.

Όπως τονίστηκε ήδη σε άλλα αποτελέσματα του έργου, η Ιταλία αποτελεί την εξαίρεση και όχι τον ευρωπαϊκό κανόνα: η σεξουαλική εκπαίδευση παραμένει μη υποχρεωτική και απουσιάζει εντελώς μόνο σε 7 χώρες: Ουγγαρία, Βουλγαρία, Κύπρος, Ρουμανία, Λιθουανία, Πολωνία και Ιταλία μάλιστα. Η απουσία αυτού του προγράμματος σπουδών οφείλεται κυρίως σε πολιτικές οδηγίες και καθοδήγηση. Για παράδειγμα, στη Γαλλία, η σεξουαλική εκπαίδευση είναι υποχρεωτική από το 2001 σε οποιοδήποτε εκπαιδευτικό πλαίσιο, από την παιδική ηλικία έως την ενήλικη ζωή. Σε μαθήματα που συνήθως διαρκούν 30 ώρες, αναλύονται βιολογικές, κοινωνικές και ηθικές πτυχές, παρέχοντας χώρο για διάφορες μορφές σεξουαλικής, συναισθηματικής και σχεσιακής έκφρασης. Η Ισπανία, από το 2005, έχει, επίσης, ενσωματώσει τη σεξουαλική αγωγή στο ευρύτερο πλαίσιο της Εκπαίδευσης του Πολίτη, που ισοδυναμεί με την Αγωγή του Πολίτη. Ακόμη και η Ιρλανδία, μια χώρα με ισχυρή καθολική παράδοση, εφαρμόζει υποχρεωτικά προγράμματα σεξουαλικής εκπαίδευσης για μαθητές όλων των ηλικιών από το 2003.

Έτσι, σε πρακτικούς όρους και εντός του κανονιστικού κενού, τι μπορεί να κάνει η κοινωνία των πολιτών, οι εκπαιδευτικές κοινότητες και η ηγεσία των κέντρων εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα; Μπορούν να συνεχίσουν να αναλαμβάνουν δράσεις από τις βάσεις και να ενωθούν, όπως προτείνει η Ιταλική Ένωση για τη Δημογραφική Εκπαίδευση (Italian Association for Demographic Education - AIED), για να απευθύνουν έκκληση στην κυβέρνηση και σε κάθε πολιτική οντότητα «να συνεχίσουν αμέσως τις εργασίες για την προσαρμογή των ευρωπαϊκών προτύπων του ΠΟΥ για Σεξουαλική Αγωγή στο ιταλικό σχολείο Σύστημα." Η εργασία αυτή ολοκληρώθηκε το 2017 από τη μεικτή επιτροπή του Υπουργείου Υγείας και του Υπουργείου Παιδείας (Miur), με τη συμμετοχή επιστημονικών εμπειρογνομόνων και διαφόρων κοσμικών και μη ενώσεων. Στόχος είναι να γίνει λειτουργική η ενσωμάτωση κατευθυντήριων γραμμών για τη σεξουαλική και συναισθηματική αγωγή στα ιταλικά σχολεία από το ακαδημαϊκό έτος 2024/2025.

Μια εικόνα για την Κύπρο: τρέχουσες πολιτικές ΛΟΑΤΚΙ και υποστηρικτικές δράσεις

Ο Αλέκος Μοδινός, ο οποίος ίδρυσε το Κυπριακό Κίνημα Ομοφυλοφιλικής Απελευθέρωσης το 1987, πιστώνεται ότι ξεκίνησε το ελληνοκυπριακό κίνημα ΛΟΑΤΚΙ μέσω του ακτιβισμού του. Σε μια ατμόσφαιρα τόσο κατά των ΛΟΑΤΚΙ όσο και πατριωτικών, που δυσκόλευε τους

ανθρώπους να συγκεντρωθούν και να οργανωθούν, ο Μοδινός χρησιμοποίησε τις διασυνδέσεις του με την ελληνοκυπριακή πολιτική τάξη για να υποστηρίξει τη νομιμοποίηση των σχέσεων μεταξύ ατόμων του ίδιου φύλου. Προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ), το οποίο αποφάνθηκε υπέρ του το 1993, αφού οι προσπάθειές του απέτυχαν. Το Κοινοβούλιο της Κυπριακής Δημοκρατίας αναγκάστηκε να αποποινικοποιήσει τη σεξουαλική συμπεριφορά των ατόμων του ίδιου φύλου το 1998, αφού απειλήθηκε με απέλαση από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η απόφαση αυτή συναντήθηκε με έντονη αντίδραση από την Ορθόδοξη Εκκλησία της Κύπρου και από συντηρητικούς πολιτικούς παράγοντες. Τα προβλήματα των ΛΟΑΤΚΙ περιθωριοποιήθηκαν και πάλι μετά τα τέλη της δεκαετίας του 1990 μέχρι το 2009, όταν ιδρύθηκε η Accept-LGBTI Cyprus (Accept), μια νέα ΛΟΑΤΚΙ Οργάνωση. Η Accept ανέπτυξε μια στρατηγική στόχευσης ελίτ και αγωνίστηκε για τη νομική αναγνώριση των ΛΟΑΤΚΙ, εκμεταλλευόμενη την απροθυμία της Κύπρου να αγνοήσει ζητήματα δικαιωμάτων ΛΟΑΤΚΙ λόγω της ένταξής της στην ΕΕ συνεπάγεται πλήρως καθήκοντα και την ανάγκη ορισμένων πολιτικών να φαίνονται «φιλικόι προς την ΕΕ».

Τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ (λεσβιών, ομοφυλόφιλων, αμφιφυλόφιλων και τρανσέξουαλ) στην Κύπρο έχουν αλλάξει πρόσφατα, αν και εξακολουθούν να υπάρχουν εμπόδια στη νομοθεσία που δεν έχουν να αντιμετωπίσουν οι μη ΛΟΑΤ πολίτες. Από το 1998, επιτρέπονται στην Κύπρο οι ομόφυλες σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών. Από τον Δεκέμβριο του 2015, επιτρέπονται, επίσης, οι αστικές ενώσεις, οι οποίες παρέχουν πολλά από τα δικαιώματα και τα πλεονεκτήματα του γάμου. Η Κύπρος απαγόρευσε τη θεραπεία μετατροπής τον Μάιο του 2023.

Η κοινωνικά συντηρητική Ελληνική Ορθόδοξη Εκκλησία έχει ιστορικά επηρεάσει την πολιτική και την κοινή γνώμη για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ. Ωστόσο, η Κύπρος έπρεπε να τροποποιήσει τους νόμους της για τα ανθρώπινα δικαιώματα, ιδιαίτερα αυτούς που αφορούν τον σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, από τότε που υπέβαλε αίτηση για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η πλειοψηφία των Κυπρίων τάσσεται υπέρ της νομικής αναγνώρισης των ομόφυλων ζευγαριών ως πολιτικών ενώσεων, σύμφωνα με πρόσφατες δημοσκοπήσεις, υποδεικνύοντας ότι η στάση απέναντι στα ΛΟΑΤ άτομα αλλάζει και γίνεται πιο ανεκτική και φιλόξενη.

Μετά την απόκτηση της ανεξαρτησίας από το Ηνωμένο Βασίλειο το 1960, η Κύπρος τήρησε σχεδόν όλους τους βρετανικούς αποικιακούς νόμους της. Οι σχετικές διατάξεις του περί

Τροποποίησης του Ποινικού Νόμου του 1885 ενσωματώθηκαν στο Κεφάλαιο 154, Άρθρα 171–174 του Κυπριακού Ποινικού Κώδικα. Τα άρθρα αμφισβητήθηκαν για πρώτη φορά το 1993 όταν ο Κύπριος αρχιτέκτονας και ακτιβιστής για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων Αλέξανδρος Μοδινός, όπως προαναφέρθηκε, επικράτησε σε μια διαμάχη στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κατά της Κυβέρνησης της Κύπρου. Η υπόθεση ονομάστηκε Μοδινός κατά Κύπρου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι το δικαίωμα του Μοδινού στην ιδιωτική ζωή - το οποίο κατοχυρώνεται από την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, μια διεθνή συμφωνία που αποδέχθηκε η Κύπρος το 1962 - παραβιάστηκε από το άρθρο 171 του Ποινικού Κώδικα της Κύπρου.

Η Κύπρος δεν τροποποίησε επίσημα τον Ποινικό της Κώδικα για να συμμορφωθεί με την ετυμηγορία μέχρι το 1998, παρά τη νομική απόφαση. Ακόμη και τότε, η νόμιμη ηλικία συναίνεσης ήταν τα δεκαέξι για ετεροφυλοφιλική συμπεριφορά και δεκαοκτώ για ομοφυλοφιλική συμπεριφορά. Εκτός από τις διαφορετικές ηλικίες συναίνεσης, ο τροποποιημένος Ποινικός Κώδικας ποινικοποίησε την «προώθηση» της ομοφυλοφιλίας, ένα μέτρο που αποσκοπούσε να καταπνίξει το κίνημα για τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ. Η ηλικία συναίνεσης εξισώθηκε το 2002 μετά την κατάργηση της μεροληπτικής απαγόρευσης της «προώθησης» της ομοφυλοφιλίας το 2000. Η τυπική ηλικία συναίνεσης σήμερα είναι τα δεκαεπτά.

Για χρόνια, ο στρατός στην Κύπρο απαγόρευε στους ομοφυλόφιλους να στρατεύονται, αναφέροντας την ομοφυλοφιλία ως «ψυχική ασθένεια». Αλλά αυτός ο παράγοντας αποκλεισμού έχει πλέον εξαλειφθεί.

Το υπάρχον νομικό σύστημα της Κύπρου αναγνωρίζει αποκλειστικά το γάμο ως σύμπραξη μεταξύ ενός ανύπαντρου και μιας ανύπαντρης γυναίκας. Η κυβέρνηση δεν αναγνωρίζει τα συνδικάτα ομοφύλων.

Τα ομόφυλα ζευγάρια μπορούν πλέον να καταχωρούν τις σχέσεις τους μέσω πολιτικών ενώσεων από το 2015. Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε νόμο που αφορά τις αστικές ενώσεις στις 26 Νοεμβρίου 2015, με 39 ψήφους υπέρ, 12 κατά και 3 αποχές. Στις 9 Δεκεμβρίου 2015 ο νόμος δημοσιεύτηκε και τέθηκε σε ισχύ την ίδια ημέρα.

Η Κύπρος θέσπισε νόμο κατά των διακρίσεων το 2004 που απαγορεύει συγκεκριμένα τις διακρίσεις στο χώρο εργασίας, λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού. Ο Νόμος περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και το Επάγγελμα του 2004. Δεν είναι παράνομη η διάκριση

με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό σε περιβάλλοντα διαφορετικά από τον χώρο εργασίας ή με βάση την ταυτότητα φύλου γενικά.

Η βία κατά των μελών της ΛΟΑΤ κοινότητας θεωρείται πλέον επιβαρυντικό στοιχείο για την τιμωρία, βάσει του τροποποιημένου Κυπριακού Ποινικού Κώδικα. «Εσκεμμένα, δημόσια ή με τρόπο που είναι απειλητικός ή προσβλητικός ή προσβλητικός, προτρέπει ή υποκινεί, προφορικά ή γραπτά, βία ή μίσος εναντίον μιας ομάδας, ενός ατόμου ή ενός μέλους ομάδας προσώπων με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή ταυτότητα φύλου» τιμωρείται με το άρθρο 99 του κώδικα, «Υποκίνηση σε βία ή μίσος λόγω γενετήσιου προσανατολισμού ή ταυτότητας φύλου», με φυλάκιση έως τρία χρόνια ή με πρόστιμο μέχρι 5.000 ευρώ.

Το Υπουργείο Παιδείας ξεκίνησε την εκστρατεία HOMBAT για την Καταπολέμηση του ομοφοβικού και τρανσφοβικού εκφοβισμού στα σχολεία (Combating Homophobic and Transphobic Bullying at Schools) 2017 σε μια προσπάθεια να εκπαιδεύσει και να προετοιμάσει τους εκπαιδευτικούς για την παρενόχληση και τον εκφοβισμό που μπορεί να αντιμετωπίσουν οι μαθητές ΛΟΑΤ.

Η Κύπρος έλαβε επτά συστάσεις σχετικά με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ στο πλαίσιο της Καθολικής Περιοδικής Ανασκόπησης του 2019. Αυτές οι συστάσεις περιελάμβαναν τη θέσπιση νόμου για την αναγνώριση φύλου, την ποινικοποίηση της παρενόχλησης, την καταπολέμηση της ομοφοβίας και της τρανσφοβίας και την καταπολέμηση των διακρίσεων και της βίας. Συμφώνησε με καθεμία από τις επτά προτάσεις.

Ο τότε Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας, Νίκος Αναστασιάδης, συναντήθηκε με την ομάδα υπεράσπισης Accept-LGBT Cyprus, τον Νοέμβριο του 2017, για να μιλήσει για ανησυχίες που σχετίζονται με τα δικαιώματα των τρανς. Ο Πρόεδρος και ο Υπουργός Δικαιοσύνης εγκρίνουν ένα νομοσχέδιο που έχει γραφτεί για να επιτρέψει στα τρανς άτομα να αλλάξουν το νόμιμο φύλο τους. Τέσσερις γονείς τρανς παιδιών τάχθηκαν υπέρ του μέτρου και υποστήριξαν την «ταχεία υιοθέτησή του» στις 10 Ιουνίου 2019, μετά από μήνες καθυστέρησης και καθυστέρησης. Ο νόμος θα παρείχε σε τρανς ενήλικες άνω των δεκαοκτώ ετών, την ελευθερία να αλλάξουν το νόμιμο φύλο τους με βάση μόνο τον αυτοπροσδιορισμό τους, χωρίς να απαιτείται διάγνωση, ορμονοθεραπεία ή χειρουργική επέμβαση αλλαγής φύλου.

1. Ισότητα και Μη - διάκριση

Σύνταγμα: Η Κύπρος δεν απαγορεύει ρητά τις διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου. Ωστόσο, το άρθρο 28

παράγραφος 2 απαγορεύει τις διακρίσεις «με βάση την κοινότητα, τη φυλή, το χρώμα, τη θρησκεία, τη γλώσσα, το φύλο, τις πολιτικές πεποιθήσεις, την εθνική καταγωγή, την κοινωνική θέση του πλούτου ή οποιονδήποτε άλλο λόγο» (Δικηγορικός Σύλλογος Κύπρου, 2019).

Απασχόληση: Οι διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού έχουν απαγορευτεί από την 1^η Μαΐου 2004 από το Νόμο περί Ίσης Μεταχείρισης στην Απασχόληση και την Εργασία του 2004 (58 (I)/2004) – δηλαδή, το νόμο εναρμόνισης για την Οδηγία 2000/78/ΕΚ της ΕΕ. Αυτός ο νόμος δεν απαγορεύει ρητά τις διακρίσεις με βάση την ταυτότητα φύλου ή τα χαρακτηριστικά φύλου, αν και θεωρείται ότι περιλαμβάνει αυτούς τους λόγους έμμεσα.

Αγαθά και υπηρεσίες: Δεν υπάρχει νόμος που να απαγορεύει τις διακρίσεις αγαθών ή υπηρεσιών με βάση τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή τα χαρακτηριστικά του φύλου. Υγεία: Δεν υπάρχει νόμος που να απαγορεύει τις διακρίσεις στην παροχή υπηρεσιών υγείας λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

Εκπαίδευση: Δεν υπάρχει νόμος που να απαγορεύει τις διακρίσεις στην παροχή εκπαίδευσης λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

Εντολή Φορέα Ισότητας: Το Γραφείο του Επιτρόπου Διοίκησης ενεργεί ως Εθνικός Φορέας κατά των Διακρίσεων. Είναι επισήμως εξουσιοδοτημένο να επιβλέπει τις διακρίσεις λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, αλλά όχι ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου, αν και έχει ενεργήσει κατά τέτοιων τύπων διακρίσεων και γενικά θεωρείται ότι είναι υπεύθυνο για την αντιμετώπισή τους.

Αιμοδοσίες: Δεν υπάρχει απαγόρευση για αιμοδοσία λόγω σεξουαλικού προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου ή χαρακτηριστικών φύλου.

Ιατρικές διαδικασίες επιβεβαίωσης φύλου: Δεν υπάρχει ειδική νομοθεσία που να απαγορεύει τις ιατρικές διαδικασίες που επιβεβαιώνουν το φύλο.

Στρατιωτική Θητεία: Οι ομοφυλόφιλοι άνδρες επιτρέπεται να υπηρετούν στην ελληνοκυπριακή Εθνική Φρουρά. Οι στρατιώτες ΛΟΑΤΚΙ που δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν λόγω κακής ψυχικής κατάστασης μπορούν να υποβάλουν αίτημα με βάση την κατάσταση της ψυχικής τους υγείας, το οποίο στη συνέχεια αξιολογείται υπό αυτές τις συνθήκες. Ωστόσο, προς το παρόν, δεν απαγορεύεται ρητά να υπηρετούν οι τρανς άνδρες λόγω της ταυτότητας φύλου τους, υπάρχει πρόβλεψη για υποχρεωτική εξαίρεση στο τελευταίο σχέδιο

νομοσχεδίου νομικής αναγνώρισης φύλου που εξετάζεται από το Υπουργείο Εσωτερικών από Δεκέμβριος 2019.

Οικογένεια

Ισότητα Γάμου και Πολιτικές Ενώσεις: Ο γάμος μεταξύ συντρόφων του ίδιου φύλου δεν επιτρέπεται στην Κυπριακή Δημοκρατία. Οι αστικές ενώσεις επιτρέπονται από τις 9 Δεκεμβρίου 2015, προσφέροντας σε ομόφυλα ζευγάρια και σε παντρεμένα ετεροφυλόφιλα ζευγάρια ίσα δικαιώματα, εκτός από το δικαίωμα στην υιοθεσία.

Υιοθεσία: Δεν επιτρέπεται η υιοθεσία από κοινού ή από δεύτερο γονέα. Η υιοθεσία από μονογονέα, χωρίς περιορισμό στον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου ή τα χαρακτηριστικά φύλου του γονέα, επιτρέπεται αλλά γενικά δεν εφαρμόζεται.

Ιατρικά υποβοηθούμενη γονιμοποίηση: Δεν επιτρέπεται για ομόφυλα ζευγάρια. Μπορεί να επιτραπεί σε ένα μόνο άτομο μετά από έγκριση αίτησης από το Υπουργείο Υγείας.

Έγκλημα μίσους & ρητορική μίσους

Δίκαιο για το έγκλημα μίσους: Ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η ταυτότητα φύλου περιλαμβάνονται ρητά στη νομοθεσία για τα εγκλήματα μίσους ως επιβαρυντικός παράγοντας. Τα χαρακτηριστικά του φύλου δεν περιλαμβάνονται ρητά αλλά υπονοούνται.

Νόμος για τη ρητορική μίσους: Ο σεξουαλικός προσανατολισμός και η ταυτότητα φύλου περιλαμβάνονται ρητά στη νομοθεσία για τη ρητορική μίσους. Αυτό περιλαμβάνεται στην Ποινική Νομοθεσία του άρθρου 99Α - Ποινική Νομοθεσία (Κεφ. 154/99Α), 2015). Ωστόσο, στο παρελθόν, αυτή η απαγόρευση κρίθηκε αναποτελεσματική για την παροχή επαρκούς προστασίας. Σχεδόν καμία υπόθεση δεν μπορεί να παραπεμφθεί στη δικαιοσύνη λόγω του αιτήματος για απόδειξη κινήτρου, το οποίο πρέπει να αποδείξει μίσος.

Νομική Αναγνώριση Φύλου & Σωματική Ακεραιότητα

Νομική αναγνώριση φύλου: Δεν υπάρχει επί του παρόντος νόμος που να καλύπτει τη νόμιμη αναγνώριση φύλου, αν και υπάρχουν πολιτικές που επιτρέπουν σε ένα τρανς άτομο να αλλάξει το φύλο και το όνομά του στην εθνική του ταυτότητα (ταυτότητα) μόνο, με βάση την αυτοδιάθεση και χωρίς ανάγκη για οποιαδήποτε χειρουργική επέμβαση. Νομοσχέδιο που θα αποσαφηνίζει πλήρως τη διαδικασία για όλα τα επίσημα έγγραφα ετοιμάζεται αυτή τη στιγμή από την κυβέρνηση και προβλέπεται να φτάσει στη Βουλή στις αρχές του 2020 για ψήφιση.

Αποπαθολογία: Επί του παρόντος, δεν υπάρχει νόμος. Ωστόσο, πρόσφατες πολιτικές που εφαρμόστηκαν από το Υπουργείο Εσωτερικών αναφέρουν συγκεκριμένα ότι δεν απαιτείται ιατρική παρέμβαση για την αλλαγή του φύλου της ταυτότητας ενός τρανς ατόμου. Με παρόμοιο τρόπο σημειώνεται και στο νομοσχέδιο για τη Νομική Αναγνώριση Φύλου που προτείνει σήμερα το Υπουργείο.

Πρόσβαση και Κάλυψη κόστους για Trans-Specific Healthcare (TSHC): Το κράτος καλύπτει επί του παρόντος το κόστος για ορμονικές θεραπείες όταν ένα τρανς άτομο το ζητήσει. Καθώς δεν πραγματοποιούνται διαδικασίες επιβεβαίωσης φύλου στην Κύπρο, το κράτος υποχρεούται από τη νομοθεσία της ΕΕ να στέλνει τρανς άτομα στο εξωτερικό για να ολοκληρώσουν τη θεραπεία τους. Δυστυχώς, ο ισχύων νόμος το απαγορεύει ρητά.

Καλές Πρακτικές στην Κύπρο

Το Accert-LGBT Cyprus ήταν ο πρώτος οργανισμός που εγγράφηκε επίσημα στην Κύπρο και ασχολείται με τα δικαιώματα των ΛΟΑΤ στις 8 Σεπτεμβρίου 2011. Έχει την υποστήριξη πολλών πολιτών, βοηθούμενοι από διάφορες ΜΚΟ, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και ξένες πρεσβείες που δραστηριοποιούνται στην Κύπρο. Ο οργανισμός είχε επίσης, κατά καιρούς, βοήθεια από τοπικούς δήμους και συχνά είχε εκδηλώσεις υπό την αιγίδα των τοπικών δημάρχων πόλεων.

Η Accert-LGBT Cyprus διοργάνωσε την πρώτη παρέλαση υπερηφάνειας στις περιοχές που ελέγχονται από τη Δημοκρατία στις 31 Μαΐου 2014. Η παρέλαση ήταν επιτυχημένη, με πάνω από 4.500 παρέλαση ή παρακολούθηση των εκδηλώσεων της ημέρας. Η ομάδα περίμενε αρκετές εκατοντάδες συμμετέχοντες, αλλά ήταν συγκλονισμένη από τη δημοτικότητα της εκδήλωσης. Η πορεία έλαβε εκτεταμένη πολιτική υποστήριξη από σχεδόν όλα τα κόμματα σε όλο το πολιτικό φάσμα, καθώς και υποστήριξη από τον πρώην πρόεδρο Γιώργο Βασιλείου, το Γραφείο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στην Κύπρο, την Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Κύπρο και 15 πρεσβείες που παρέλασαν με την παρέλαση, συμπεριλαμβανομένων πρεσβευτών και πρεσβειών προσωπικό (Αυστρία, Αυστραλία, Βραζιλία, Καναδάς, Δανία, Φινλανδία, Ισραήλ, Ιταλία, Ολλανδία, Νορβηγία, Πορτογαλία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο και Ηνωμένες Πολιτείες). Επιπλέον, οι πρεσβείες της Δανίας, της Φινλανδίας, της Ολλανδίας, της Σουηδίας και των Ηνωμένων Πολιτειών ύψωσαν μια σημαία ουράνιου τόξου. Στην πορεία παρευρέθηκε και η κυπριακής καταγωγής διεθνής ποπ τραγουδίστρια Άννα Βίση. Ο 81χρονος Αλέξανδρος Μοδινός, ο οποίος κέρδισε μια

υπόθεση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων το 1993 κατά της Κύπρου για τους νόμους της που ποινικοποιούν την ομοφυλοφιλία, ηγήθηκε της πορείας. Ξέσπασαν συμπλοκές μεταξύ μιας ομάδας Ορθοδόξων Χριστιανών διαδηλωτών, μεταξύ των οποίων και κληρικοί που κατήγγειλαν το γεγονός που χαρακτήρισαν «επαίσχυντο», διαδηλώνοντας έξω από τη Βουλή. Κατά τη διάρκεια ενός δελτίου τύπου, ο Πρόεδρος της Accept-LGBT Cyprus Κώστα Γαβριηλίδης εξέφρασε την έκπληξη και τη χαρά του για την προσέλευση. Της εκδήλωσης είχε προηγηθεί το Cyprus Pride Festival, το οποίο πραγματοποιήθηκε μεταξύ 17 Μαΐου 2014 (Διεθνής Ημέρα κατά της Ομοφοβίας) και 31 Μαΐου 2014. Την πρώτη μέρα της εκδήλωσης, πραγματοποιήθηκε Rainbow Walk στα βόρεια της Λευκωσίας με τη συνεργασία του Accept -LGBT Cyprus και της τουρκοκυπριακής οργάνωσης Queer Cyprus Association, μεταξύ άλλων.

Το Queer Collective Cy (www.queercollective.cy) ιδρύθηκε στις αρχές του 2022. Είναι ένας οργανισμός βάσης με γνώμονα την κοινότητα που στοχεύει στην προώθηση της ενδυνάμωσης στην τοπική κοινότητα σε όλο το νησί και στην καταπολέμηση των διακρίσεων που σχετίζονται με την ταυτότητα φύλου, έκφραση φύλου και σεξουαλικό προσανατολισμό. Στις 18 Ιουνίου 2022, συνδιοργάνωσαν και συνδιοργάνωσαν με επιτυχία το πρώτο Intercommunal Pride στο νησί με το σύνθημα United by Pride, μαζί με τις ομάδες Queer Cyprus, LGBT Pilipinas, LGBT Africa and LGBT+ και Friends UCY Student Λέσχη. Η εκδήλωση έτυχε θερμής υποδοχής ως η πρώτη του είδους της, συγκεντρώνοντας διάφορες ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητες στο νησί. Αποτελούνταν από δύο ξεχωριστές πορείες, μια από τη Νότια Λευκωσία, ξεκινώντας από την Πλατεία Ελευθερίας (Πλατεία Ελευθερίας) και μια από τη Βόρεια Λευκωσία, που ξεκινούσαν από το πάρκο Kugulu. Και οι δύο πορείες κατέληξαν στη νεκρή ζώνη των Ηνωμένων Εθνών, όπου σε μια έντονη συμβολική πράξη, έραψαν δύο σημαίες υπερηφάνειας που έφεραν και στις δύο αντίστοιχες πορείες.

Πηγές:

- Hana Tenglerová (ed.), Kamila Šimandlová, Ester Šebestová, Jana Dvořáčková, Marcela Linková. *Genderová rovnost ve vědě, výzkumu a vysokém školství: příklady praxe*, [Gender equality in science, research and higher education: examples of practice], Národní kontaktní centrum – gender a věda, Sociologický ústav AV ČR, v. v. i., Praha 2018.
- *Gender Equality Commission: Compilation of good practices to promote an education free from gender stereotypes and identifying ways to implement the measures which*

are included in the Committee of Ministers' Recommendation on gender mainstreaming in education, Council of Europe 2015.

- Irena Smetáčková, Petr Pavlík, Kateřina Kolářová. *Sexuální obtěžování na vysokých školách: Proč vzniká, jak se projevuje, co lze proti němu dělat. Příručka pro vedení vysokých škol a vyučující*, [Sexual harassment in universities: why it occurs, how it manifests itself, what can be done about it. A guide for university administrators and faculty], Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2009. ISBN 978-80-87398-02-9.
- Data and Results Portal." EEA Grants: Iceland, Liechtenstein and Norway grants. Accessed November 25, 2023. <https://data.eeagrants.org/2014-2021/>.
- Milena Gabbanelli, *Educazione sessuale a scuola in Italia: ecco perché si è indietro anni luce* [Sexual education in schools in Italy: here's why we are light-years behind.], published on Corriere della Sera, 29 November 2023. Available online on: <https://www.corriere.it/dataroom-milena-gabanelli/educazione-sessuale-scuola-italia-ecco-perche-si-indietro-anni-luce/b4b56b8c-8e01-11ee-80d7-6428e39ac8b7-va.shtml>

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Pitoňák, Michal & Macháčková, Marcela. *Být LGBTQ+ v Česku 2022 - Výzkumná zpráva*, [Being LGBTQ+ in the Czech Republic 2022 - Research Report], 2023